UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 81′37.46:[002]= 135.1(043)

Cristina CATEREV

EVOLUŢIA TERMINOLOGIEI BIBLIOTECONOMICE ROMÂNEŞTI

Specialitatea 621.04. Lexicologie și lexicografie; terminologie și limbaje specializate, traductologie (*limba română*)

Rezumatul tezei de doctor în filologie

CHIŞINĂU, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Sectorului de lexicologie și lexicografie al Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova.

Conducător științific:
VULPE Ana, doctor în filologie, conferențiar universitar, IFR „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova
Referenți oficiali:

1. **MANOLI Ion**, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova
2. **ZGARDAN-CRUDU Aliona**, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Membri ai Consiliului ştiinţific specializat:

1. **MOLEA Viorica**, **președinte**, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova
2. **RĂILEANU** Viorica, **secretar științific**, doctor în filologie, conferențiar cercetător, IFR „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova
3. **SAVIN Angela**, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, IFR „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova
4. **KULIKOVSKI Lidia**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
5. **BUTUC Marin**, doctor în filologie, conferențiar cercetător, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”

Susținerea va avea loc **la data de 10.02.2025**, **ora 12.00**, în şedinţa Consiliului ştiinţific specializat D 621.04-24-115 la Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova, sala nr. 18, str. Academiei 3/2, Chișinău, Republica Moldova.
Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Centrală a USM, pe pagina web a Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).
Rezumatul tezei de doctor a fost expediat în data de 09.01.2025.

Secretar științific al Consiliului ştiinţific specializat
RĂILEANU Viorica, doctor în filologie, conferențiar cercetător

Conducător științific:
VULPE Ana, doctor în filologie, conferențiar universitar

Autor:
CATEREV Cristina

© Caterev Cristina, 2025

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII ……... 4
CONȚINUTUL TEZEI …… 11
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI …… 22
BIBLIOGRAFIE …….. 26
LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE LA TEMA TEZEI 30
ADNOTARE …… 32
АННОТАЦИЯ …… 33
ANNOTATION …… 34

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Evoluția terminologiei biblioteconomice românești reprezintă un subiect de interes major în contextul dinamicii culturale și tehnologice contemporane. În era informațională, caracterizată de accesul rapid la resurse globale și de schimbări accelerate în mediul biblioteconomic au loc evidente transformări lingvistice. Evoluția vocabularului reflectă procesele de modernizare și adaptare culturală care definesc tranziția de la tradiție la inovație.

Biblioteconomia, ca disciplină științifică, este un domeniu în continuă transformare, influențat de noile tehnologii și de integrarea standardelor internaționale. În acest sens, o înțelegere aprofundată a dinamicii terminologice permite clarificarea unor aspecte fundamentale legate de adaptarea lingvistică la schimbările tehnologice și sociale, contribuind astfel la standardizarea și uniformizarea limbajului profesional utilizat în biblioteci, arhive și alte instituții de profil. Această cercetare răspunde nevoii stringente de a armoniza terminologia autohtonă cu cea internațională, consolidând limbajul de specialitate românesc într-un domeniu care joacă un rol-cheie în democratizarea accesului la cunoaștere.

Globalizarea și digitalizarea au facilitat adoptarea masivă a termenilor din limba engleză, ceea ce, deși benefic în privința unificării standardelor internaționale, poate conduce la pierderea specificului național. Cercetarea evoluției terminologice oferă o bază solidă pentru înțelegerea mecanismelor de împrumut, adaptare și inovare lingvistică, evidențiind modul în care factorii istorici, politici și culturali au influențat formarea și transformarea lexicului biblioteconomic românesc. În acest fel, lucrarea contribuie nu doar la clarificarea conceptelor de bază ale biblioteconomiei, ci și la protejarea valorilor lingvistice și culturale românești.

Astfel, terminologia biblioteconomică joacă un rol esențial în facilitarea comunicării științifice și practice între specialiștii din domeniu. Dezvoltarea limbajului specific acestui domeniu, cu influențe istorice, lingvistice și tehnologice, reflectă dinamica evoluției biblioteconomiei ca știință. Cercetarea evoluției terminologiei biblioteconomice românești devine un demers de actualitate, având o importanță teoretică și aplicativă majoră pentru standardizarea termenilor și pentru înțelegerea modului în care aceștia s-au adaptat noilor realități ale societății informaționale.

Terminologia actuală în domeniul biblioteconomic românesc se află sub semnul ştiinţelor şi tehnicilor care determină extinderea cunoaşterii şi, concomitent, apariţia şi perfecţionarea mijloacelor de captare, stocare şi transmitere a informaţiei. În schimbul de informaţii ştiinţifice, vocabularul biblioteconomic îndeplineşte un rol hotărâtor în lexicul limbii române de la începuturi până în prezent. În această ordine de idei, termenii din domeniu sunt vehicule ale conceptelor ce fixează, punctează un anume câmp al cunoaşterii.

Pentru a investiga vocabularul unui domeniu profesional este esenţial să deţinem o cheie terminologică, adică să cunoaştem termenii acelui domeniu. În prezent, terminologia biblioteconomică românească trece printr-o perioadă de tranziție și cunoaște o dezvoltare mai rapidă, ce reflectă impactul societății informaţionale asupra domeniului.

Alegerea domeniului biblioteconomic pentru cercetarea de față este condiționată de faptul că acesta este unul foarte dinamic și structurat la nivel internațional și național. Terminologia biblioteconomică românească este caracterizată de o continuă dezvoltare şi implementare a inovaţiilor tehnologice şi ştiinţifice în secolul al XXI-lea. Evoluţia rapidă a acestui domeniu face posibilă apariţia unor proceduri şi echipamente tehnice ce au la bază utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare, care răspund celor mai dificile provocări privind accesul la identificarea informaţiei.

Perceperea şi crearea acestora implică elaborarea unor noi concepte, care, la rândul lor, determină o îmbogăţire permanentă a terminologiei din domeniul biblioteconomic. Fiind creat prin fuziunea bibliologiei, bibliografiei, științei cărții, caracterul interdisciplinar al domeniului constă în conturarea unui sistem conceptual și terminologic complex, al cărui studiu contribuie la înțelegerea modului în care funcționează.

Cercetarea este amplasată la intersecția dintre lingvistică, istorie, biblioteconomie și științele informației, integrând metode și perspective din aceste domenii. Abordarea interdisciplinară permite nu doar analiza lingvistică a termenilor, ci și explorarea implicațiilor istorice, sociale și tehnologice ale acestora. Transdisciplinaritatea se manifestă prin conectarea biblioteconomiei cu domenii emergente, precum tehnologiile digitale și studiile de patrimoniu, oferind o viziune holistică asupra evoluției terminologiei.

Studiile anterioare în domeniul biblioteconomic românesc au abordat parțial cercetarea terminologiei în cauză, precum influențele lingvistice externe (latină, franceză, germană, engleză) asupra vocabularului biblioteconomic, standardizarea terminologiei și impactul tehnologiei asupra limbajului profesional. Prin urmare, în teza de față ne propunem să completăm lacunele din literatura de specialitate, oferind o perspectivă integrată și complexă asupra dezvoltării terminologiei biblioteconomice românești, contribuind astfel la fundamentarea și extinderea bazei teoretice și aplicative a domeniului.

Conform cercetărilor din ultimele decenii, terminologia românească se impune tot mai insistent ca o disciplină lingvistică. În lingvistica românească, preocuparea pentru cercetarea limbajelor specializate nu este nouă: există mai multe studii, atât teoretice, cât și practice, consacrate limbajelor profesionale din sfera economică, ecologică, juridică, pedagogică, medicală, militară, lingvistică, sportivă etc.

Cercetările realizate în domeniul terminologiei biblioteconomice, în special cele consacrate evoluției lexicului biblioteconomic specializat, care a avut cea mai fructuoasă perioadă de dezvoltare după anul 1990, suferind transformări considerabile, sunt însă insuficiente. Cercetarea de față este actuală și datorită faptului că evoluția semantică a unităților lexicale din domeniul biblioteconomic este abordată prin prisma unor fenomene lingvistice puțin studiate în limba română, precum terminologizarea, determinologizarea, reterminologizarea, a căror esență este relevată în lucrare.

La nivel internațional, au fost realizate cercetări asupra limbajului tehnic și a terminologiei în domeniul biblioteconomiei, însă aplicarea acestor concepte în spațiul românesc necesită o analiză specifică. Teoriile referitoare la lexicologie, terminologie și traductologie, propuse de autorii M.T. Cabré [2, 3], V. Leitchik [8, 9], E.A. Rey [10], R. Kocourek [12], R. Paul [15], J. Byck [25], au fundamentat analiza terminologică modernă.

Numeroși autori au abordat studiul biblioteconomiei, contribuind la dezvoltarea acestui domeniu prin cercetări teoretice și practice, precum și prin elaborarea de metodologii și standarde aplicabile în gestionarea resurselor informaționale. Printre aceștia îi amintim pe: Th. Besterman [1], Ch. Cutter [4], K. Guinagh [5], L. Jacob [6], D.W. Krummel [7], Wynar, B.S. [11], H. Lemaitre [13], G. Naudé [14], A. Capaccioni [16], C. Gessner [17].

Studiile dedicate terminologiei tehnice și lingvisticii aplicate, realizate de cercetători care au abordat particularitățile lingvistice ale limbii române în diverse contexte profesionale aparțin următorilor autori: S. Antonescu [18], A. Bidu-Vrănceanu [22, 23], I. Coteanu [28], E. Coşeriu [27], Gh. Moldovanu [50], V. Bahnaru [20-21], M. Pitar [53], N.A. Ursu [68], I. Manoli [46], I. Druță [32], Al. Graur [37, 38], L. Hometkovski [39-40], E. Mincu [47, 49], A. Vulpe [69-70] etc.

În cercetarea materialului lingvistic din domeniul limbajului biblioteconomic național am pornit de la lucrările specializate în care termenii sunt înregistrați și recomandați: *Dicţionar de biblioteconomie şi ştiinţe ale informării. Ediţie enciclopedică*, 2014 [30], *Vocabular de bibliologie*, 1966 (autor Nicolae Georgescu-Tistu) [35], *Biblioteconomia modernă: glosar*, 2018 (autor Lidia Kulikovski) [42], *Dicţionar rus-român de bibliologie şi biblioteconomie*, 1990 (autor Ion Madan) [45], *Din istoria şi arta cărţii. Lexicon*, 1992 (autor Virgil Olteanu) [52], *Biblioteconomia în secolul XXI şi Biblioteca Academiei Române* (autor Mircea Regneală) [54], *Dicţionar de biblioteconomie şi ştiinţa informării român-englez*, 1999 (autor Mircea Regneală) [55], *Dicţionar explicativ de biblioteconomie şi ştiinţa informării*, 2001, vol. 1 şi vol. 2 (autor Mircea Regneală) [56-57], *Educaţia în biblioteconomie şi ştiinţa informării: Învăţământul biblioteconomic de ieri şi de azi* (autor Mircea Regneală) [58], *Funcţiile bibliotecii publice în societatea contemporană* (autor Mircea Regneală) [59], *Noi studii de biblioteconomie* (autor Mircea Regneală) [60],

Vocabular de biblioteconomie şi ştiinţa informării. Bucureşti: ABIR, *1995*. Vol. 1, A – L și *Vocabular de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. Bucureşti, ABIR, 1996. Vol. 2, M – Z (autor Mircea Regneală) [61].

Pentru partea practică a cercetării a fost acumulat material faptic din diverse surse de texte biblioteconomice, publicaţii de specialitate, enciclopedii, monografii, culegeri de articole ştiinţifice. Eterogenitatea materialului faptic a implicat identificarea elementelor de terminologie biblioteconomică și din ghiduri, îndrumare metodologice precum: *Introducere în documentarea ştiinţifică*, 1960 (autori Aurel Avramescu și Virgil Cândea) [19], *Metode tradiţionale şi moderne de regăsire a informaţiei*, 2003 (autor Olimpia Curta) [29], *Euroreferenţialul I&D* (2005) [33], *Managementul informaţional în instituţiile infodocumentare*, 2007 (autor Silvia Ghinculov) [36], *Introducere în biblioteconomie*, 1996 (autor Săluc Horvat) [41], *Criza în structurile infodocumentare: sensuri şi semnificaţii contemporane*, 2001 (autor Ion Stoica) [63], *Proprietate şi autoritate în terminologia infodocumentară*, 2013 (autor Ion Stoica) [65], *Sensul schimbării în universul infodocumentar*, 2009 (autor Ion Stoica) [66], *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, 1968 [67], *Ghid de biblioteconomie*, 1997 (autor Brigitte Richter) [71], *Explorarea metodelor de cercetare în Biblioteconomie și Știința Informării*, 2021 (autor Nelly Țurcanu) [72] etc.

Au fost studiate texte care generează termeni, în special studii de cercetare – teze de doctorat: *Terminologia militară românească (studiu retrospectiv: secolul al XIII-lea - începutul secolului al XIX-lea)*, 2011 (autor Marin Butuc) [24], *Englezismele în presa periodică din Republica Moldova (aspectele funcțional, fonetic, ortografic, morfologic, semantic)*, 2017 (autor Livia Caruntu-Caraman) [26], *Dinamica terminologiei româneşti sub impactul traducerii*: *Teză de doctor habilitat în filologie*, 2014 (autor Inga Druță) [31], *Particularitățile structural-semantice ale terminologiei juridice a CEDO în limba engleză*, 2019 (autor Victoria Fiodorov) [34], *Terminologizarea, determinologizarea și reterminologizarea în limba română (în baza lexicului sportiv)*, 2019 (autor Aliona Luca) [43], *Terminologia ecologică în limba română. Analiză lexical-funcțională*, 2018 (autor Dorina Macovei) [44], *Terminologia medicală în limba română: evoluţie şi tendinţe*, 2018 (autor Eugenia Mincu) [48], *Metafora ca sursă de conceptualizare în terminologia din domeniul inteligenței artificiale*, 2023 (autor Cristina Nichita) [51] ș.a.

În studiul de față prezentăm evoluția terminologiei biblioteconomice românești ca pe un proces dinamic, strâns legat de transformările istorice, culturale și tehnologice care au influențat dezvoltarea domeniului biblioteconomic, începând cu termenii inițiali utilizați în Evul Mediu. Analiza pe secole evidențiază contribuțiile factorilor externi, precum influențele lingvistice latine, franceze și engleze, dar și eforturile interne de standardizare și profesionalizare. Prin documentarea acestor etape, cercetarea oferă o perspectivă integrată asupra evoluției segmentului lingvistic respectiv, subliniind importanța terminologiei ca instrument esențial pentru organizarea și diseminarea informației în societatea românească.

Evoluția terminologiei biblioteconomice românești reflectă transformările istorice, culturale și tehnologice care au modelat domeniul de-a lungul secolelor. Începând cu secolul al XII-lea până în secolul al XVI-lea, vocabularul s-a dezvoltat în jurul scriptoriilor mănăstirești, folosind termeni de origine latină, precum *scriptorium* și *codex*, pentru a descrie activitățile de copiere și organizare a manuscriselor. În secolul al XVII-lea și al XVIII-lea, sub influența iluminismului, lexicul se diversifică prin termeni precum *catalog* și *clasificare*, datorită apariției bibliotecilor laice și traducerilor din germană și franceză.

Secolul al XIX-lea marchează instituționalizarea biblioteconomiei, odată cu dezvoltarea bibliotecilor publice și introducerea termenilor legați de managementul colecțiilor, precum *depozit legal* și *fond de carte*. În secolul al XX-lea, profesionalizarea domeniului și progresul tehnologic adaugă termeni precum *clasificare zecimală, fișă bibliografică* și *catalog electronic*. Secolul al XXI-lea aduce o digitalizare accelerată, cu termeni precum *digitizare, acces deschis* și *repository digital*, reflectând impactul globalizării și influența tehnologică. Această evoluție subliniază necesitatea adaptării și standardizării terminologiei pentru a răspunde cerințelor contemporane ale domeniului.

Cantitatea de resurse informaţionale produse în prezent se află într-o dinamică evidentă care necesită elaborarea dicționarelor de biblioteconomie și științele informării. În secolul al XXI-lea regăsirea şi exploatarea la maximum a informaţiilor, într-un timp scurt, sunt foarte importante atât pentru utilizatori cât

și pentru specialiștii din acest domeniu. Astfel, **importanţa temei** constă în investigarea ştiinţifică a termenilor și sintagmelor în biblioteconomia românească care s-au dezvoltat în diverse perioade, dar și în crearea instrumentelor necesare utilizatorilor acestui segment terminologic. Totodată, termenii biblioteconomici au o influență crescândă asupra limbii române actuale. De aceea, dezvoltarea și schimbările permanente care se produc în știința informării implică revizuirea terminologiei.

În ultimele decenii, terminologia biblioteconomică suscită un interes deosebit din partea lingviştilor şi a specialiştilor din diverse ramuri ştiinţifice şi profesionale colaterale. Cercetătorii încearcă încontinuu să sistematizeze, să unifice şi să standardizeze lexemele speciale, ce desemnează noţiuni terminologice noi. Astfel, terminologiei îi este caracteristică o dinamică şi o mobilitate specială, deoarece termenii noi apar datorită progresului tehnico-ştiinţific şi schimbărilor cotidiene ce au loc în societate.

Scopul cercetării. Scopul studiului constă în analiza și descrierea evoluției sistemului lexical al biblioteconomiei în limba română, identificarea schimbărilor semantice și influențelor externe asupra termenilor din acest domeniu.

Obiectivele cercetării sunt:

- cercetarea evoluției terminologiei biblioteconomice românești în context istoric;
- studierea proceselor de împrumut terminologic și adaptarea acestora în limba română prin înțelegerea impactului internațional asupra biblioteconomiei românești;
- investigarea schimbărilor semantice ale termenilor biblioteconomici în limba română, cu accent pe modul în care semnificațiile acestora s-au modificat de-a lungul perioadelor în funcție de evoluția științei biblioteconomice;
- elaborarea metodologiei pentru analiza sistemică a terminologiei biblioteconomice românești;
- compararea terminologiei biblioteconomice românești cu terminologia utilizată în alte limbi de circulație internațională;
- evaluarea impactului dezvoltării tehnologice și a digitalizării asupra terminologiei biblioteconomice românești;
- crearea unui glosar terminologic biblioteconomic românesc care să reflecte evoluția terminologică a acestui domeniu.

Ipoteza cercetării. Evoluția terminologiei biblioteconomice românești a fost influențată de schimbările sociale, culturale și tehnologice, reflectând atât dezvoltarea specifică a domeniului în context național, cât și adaptarea la standardele internaționale, iar analiza detaliată a acestui proces poate evidenția mecanismele specifice de formare, transformare și adaptare a termenilor din segmentul terminologic respectiv.

Metodologia cercetării științifice. Suportul metodologic al cercetării este unul interdisciplinar, care integrează tehnici și instrumente din domeniile lingvisticii istorice, biblioteconomiei, științelor informației și analizei digitale. Cercetarea se bazează pe o abordare cantitativă și calitativă a corpusurilor de texte relevante, ce includ lucrări fundamentale de biblioteconomie, dicționare de specialitate, documente istorice, legislație și studii academice din domeniu. În primul rând, a fost realizată o *analiză lexicografică* a termenilor biblioteconomici, urmărind evoluția acestora în timp, începând din perioada medievală până în prezent, printr-o examinare detaliată a surselor.

Metoda documentării științifice a constituit un prim pas esențial în procesul de investigare a evoluției terminologiei biblioteconomice românești. Această etapă a implicat identificarea, selectarea și analiza surselor relevante, inclusiv dicționare, glosare, manuale de biblioteconomie și lucrări de specialitate publicate de-a lungul diferitelor perioade istorice. În plus, s-a urmărit studierea contextului istoric, social și cultural care a influențat dezvoltarea și adaptarea terminologiei. Documentarea a permis delimitarea unor categorii-cheie de termeni, identificarea influențelor externe și interne și stabilirea etapelor de evoluție ale terminologiei în domeniu.

Metoda analizei și generalizării teoretice a fost utilizată pentru a interpreta datele colectate și pentru a formula concluzii teoretice cu privire la dinamica terminologică. Prin analiză, s-au evidențiat modele și tipare în transformarea termenilor, incluzând adaptările lingvistice, împrumuturile din alte limbi și

neologismele. Ulterior, generalizarea teoretică a permis integrarea rezultatelor într-un concept unitar, care să reflecte nu doar evoluția istorică, ci și tendințele actuale și perspectivele viitoare ale terminologiei biblioteconomice românești. Această metodă a contribuit la dezvoltarea unui model explicativ privind formarea și consolidarea termenilor în domeniu.

Metoda observației a fost utilizată pentru a urmări modul de utilizare a termenilor în diverse contexte practice, cum ar fi bibliotecile publice și academice, sistemele informatizate de catalogare și activitatea editorială din domeniu. Observațiile au oferit o imagine detaliată asupra frecvenței utilizării termenilor și a preferințelor profesionale. *Metoda statisticii* a fost aplicată pentru a analiza cantitativ frecvența, distribuția și dinamica termenilor în sursele studiate. Datele statistice obținute au fost esențiale pentru validarea concluziilor, asigurând o bază obiectivă și fundamentată pentru interpretările teoretice și pentru delimitarea etapelor evolutive ale terminologiei.

De asemenea, a fost utilizată *metodologia digitală*, aplicând tehnici de procesare a limbajului natural și analiza cantitativă a frecvenței termenilor, pentru a identifica tendințele emergente și schimbările în utilizarea termenilor. Aceste instrumente vor permite realizarea unei *cartografieri semantice* a evoluției vocabularului biblioteconomic românesc, stabilind corelații între dezvoltarea instituțiilor biblioteconomice și modificările terminologice. Cercetarea include și o *analiză comparativă* între terminologia românească și vocabularul biblioteconomic internațional, pentru a sublinia influențele externe și procesele de standardizare ale limbajului profesional. În final, metodologia va fi completată cu o *abordare pragmatică*, evaluând aplicabilitatea terminologiei în practică, pentru a identifica eventualele lacune sau necesități de actualizare a vocabularului biblioteconomic românesc.

Corpusul de bază al cercetării în domeniul biblioteconomic românesc constă într-o analiză extinsă a celor **2550 de termeni** și **sintagme**, extrase din lucrările fundamentale care reflectă dezvoltarea acestui sector în contextul românesc. Aceste date sunt obținute din surse variate, incluzând dicționare, monografii, studii de specialitate, precum și lucrări academice și teze de doctorat, ce documentează transformările terminologice și conceptuale din domeniu. Fiecare termen este supus unei analize detaliate, având în vedere aspectele lexico-semantice, etimologice și funcționale, cu scopul de a evidenția modificările semantice și evoluția utilizării acestora în diverse contexte profesionale și educaționale. Prin această abordare, cercetarea urmărește să construiască o imagine coerentă și dinamică a schimbărilor terminologice din domeniul biblioteconomic românesc, oferind o bază solidă pentru înțelegerea modului în care limba română a adaptat și integrat concepte noi în acest segment terminologic.

Metodologia de analiză a materialului faptic a inclus: **Elaborarea inventarului terminologic** după cum urmează:

- ***Termeni monomembri*** (formați dintr-un singur element lexical)
- ***Termeni bimembri*** (formați din două elemente lexicale)
- ***Termeni trimembri*** (formați din trei componente lexicale)
- ***Termeni polimembri*** (termeni complecși, care includ subcategorii precum: ***termeni cu patru, cinci, șase sau mai multe componente lexicale***, evidențiind structurile terminologice extinse și specializate).

Crearea fișelor terminologice: Fiecare termen a fost analizat conform unei structuri lexico-semantice bine definite. Am inclus aspecte precum descrierea, etimologia, categoria gramaticală, numărul, genul, sinonimele, contextul utilizării în domeniul biblioteconomic și sursa din care a fost extras. Analiza a urmărit identificarea caracteristicilor distincte ale fiecărui termen, punând accent pe funcționalitatea și adaptabilitatea acestuia în contexte profesionale. Această abordare a facilitat organizarea și clasificarea riguroasă a terminologiei biblioteconomice, contribuind la evidențierea particularităților acesteia în limba română, atât din perspectiva evoluției lexicale, cât și din punctul de vedere al integrării în limbajul specializat contemporan.

În baza materialului faptic examinat și a analizei din punctul de vedere al structurii semantice, constatăm că mulți termeni sunt bimembri și trimembri, reflectă astfel complexitatea și diversitatea conceptelor abordate în domeniul biblioteconomiei. Această varietate de structuri semantice sugerează că

limbajul utilizat în acest domeniu este flexibil și se adaptează nevoilor și schimbărilor înregistrate în practică. Astfel, observăm o evoluție constantă a terminologiei în concordanță cu progresul și inovațiile din domeniul informațional și comunicațional.

Observațiile efectuate asupra corpusului de exemple extrase din dicționare și publicații din domeniul biblioteconomiei permit să concluzionăm că unul dintre cele mai productive procese actuale de creare a termenilor biblioteconomici constă în specializarea cuvintelor obișnuite din vocabularul general. Această practică reflectă eforturile de adaptare și îmbogățire a terminologiei în funcție de nevoile și specificul domeniului biblioteconomic, facilitând astfel comunicarea și înțelegerea conceptelor în rândul specialiștilor.

Noutatea științifică și originalitatea studiului rezidă în relevarea evolutivă a particularităților de formare a termenilor din domeniul biblioteconomic românesc prin efectuarea unei analize structurale și semantice a terminologiei din domeniul biblioteconomiei din perspectiva câmpului lexical.

Astfel, ne-am propus să elucidăm următoarele aspecte novatoare:

a) delimitarea și definirea termenilor specifici biblioteconomiei românești, în raport cu alte fenomene lingvistice;

b) glosarea, analiza și clasificarea unui corpus extins de termeni din domeniul biblioteconomiei, selectați din surse variate, din publicațiile de specialitate, studii academice și surse digitale;

c) identificarea funcțiilor pe care termenii le îndeplinesc în diferite contexte biblioteconomice, analizând impactul lor asupra comunicării profesionale;

d) clasificarea termenilor biblioteconomici în funcție de multiplele lor valențe semantice, structurale și pragmatice;

e) examinarea particularităților structurale, gramaticale și semantice ale termenilor biblioteconomici, pentru a înțelege cum aceștia evoluează și se adaptează în contextul schimbărilor din domeniu;

f) analiza condițiilor în care termenii noi biblioteconomici sunt acceptați și integrați în limbajul profesional.

Importanța științifico-teoretică a cercetării. Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea unei probleme ştiinţifice importante constau în determinarea particularităților structurale și lexico-semantice ale terminologiei din domeniul biblioteconomic în limba română prin elaborarea unui studiu structural-semantic, având ca rezultat relevarea specificului de manifestare a acestor particularități în terminologia română, dar și a altor limbi studiate (engleza, rusa etc.), în vederea aplicărilor în studierea ulterioară, în utilizarea și gestionarea vocabularului specializat.

Valoarea aplicativă a cercetării rezidă în faptul că rezultatele obținute vor contribui la gestionarea vocabularului specializat, la crearea şi completarea bazelor terminologice din domeniul biblioteconomic românesc, iar acestea, la rândul lor, vor pune în valoare procesul de inovare şi integrare terminologică esențială din perspectiva societății cunoașterii. Materialul faptic acumulat poate servi drept bază pentru alcătuirea unui lexic destinat specialiștilor în domeniul biblioteconomic, pentru elaborarea unui mic dicționar explicativ de termeni biblioteconomici, crearea unei baze de date, formată din fișe terminologice.

Evoluția semantică a lexicului specializat, inclusiv a celui biblioteconomic, va putea fi cercetată în continuare atât la nivel lingvistic național, cât și sub aspectul internaționalizării limbii române, al încadrării unor termeni biblioteconomici românești în circuitul internațional, dar și al cercetării fondului comun internațional de unități lexicale din domeniul vizat. Totodată, rezultatele obținute vor contribui la completarea cunoștințelor existente privind particularitățile structural-semantice ale termenilor biblioteconomici.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele prezentei cercetări au fost examinate în cadrul Sectorului de lexicologie și lexicografie al Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu” și la diverse manifestări cu caracter științific de nivel național și internațional. Au fost publicate: a) trei articole în reviste științifice – în reviste naționale; b) un articol în revistă științifică internațională; c)

comunicări științifice cu participare internațională – în total nouă, dintre care: a) internaționale – șapte; b) naționale – două.

Tezele cuprinse în cercetare au fost prezentate, comunicate și discutate în cadrul diverselor conferințe științifice, seminare naționale și internaționale, cum ar fi: Conferința Științifică a Doctoranzilor „Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători", ediția a V-a, (Chișinău, 2016); Colocviul Ştiinţific Naţional cu Participare Internaţională „Filologia modernă: realizări şi perspective în context european", ediția a XI-a: „Ferdinand de Saussure – conştiinţa semiotică a lingvisticii", (Chişinău, 2017); Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători", ediția a VII-a, (Chișinău, 2018); Colocviul Naţional cu Participare Internaţională „Perspectivele şi problemele integrării în spaţiul european al cercetării şi educaţiei", Universitatea „B.P. Hasdeu", (Cahul, 2018); în cadrul unor conferințe online: Conferința Științifică Internațională „Globalization, Intercultural Dialogue and National Identity: Language and Discourse", (Târgu Mureș, 2020); Conferința Științifică Națională „Rigoare exegetică și vocație pedagogică. *In memoriam* Elena Țau", eveniment online, (Chișinău, 2022).

Rezultatele cercetării au fost, de asemenea, publicate în culegeri de materiale ale acestor întruniri științifice: în volumul *Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale „Tendinţe contemporane ale dezvoltării ştiinţei: viziuni ale tinerilor cercetători"*, ediția a V-a, Chișinău, 15 martie (2016); *Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale „Tendinţe contemporane ale dezvoltării ştiinţei: viziuni ale tinerilor cercetători"*, ediția a VI-a, Chișinău, 15 iunie (2017); *Materialele Colocviului Ştiinţific Naţional cu Participare Internaţională „Filologia modernă: realizări şi perspective în context european"*, ediția a XI-a: „Ferdinand de Saussure – conştiinţa semiotică a lingvisticii", Chişinău (2017); *Materialele Colocviului Ştiinţific Naţional cu Participare Internaţională „Orientări actuale în cercetarea doctorală"*, ediția a VII-a, Bălți, 7 decembrie (2017); *Materialele Colocviului Naţional cu Participare Internaţională „Perspectivele şi problemele integrării în spaţiul european al cercetării şi educaţiei"* (2018); *Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale „Tendinţe contemporane ale dezvoltării ştiinţei: viziuni ale tinerilor cercetători"*, ediția a VII-a, Chișinău, 15 iunie (2018); *Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale „Globalization, Intercultural Dialogue and National Identity: Language and Discourse"*, Târgu Mureș, 23-24 mai (2020); culegerea de articole *In honorem Lidia Kulikovski* (2021).

Rezultatele cercetării sunt publicate în 13 articole științifice. Unele aspecte ale cercetării sunt reflectate în următoarele publicații apărute în reviste științifice naționale și internaționale de categoria B: *Intertext*; *Philologia*; *Journal of Romanian Literary Studies*; *Akademos*.

Sumarul tezei: Teza include: 3 adnotări (în limbile română, rusă și engleză); Introducere, trei capitole; Concluzii generale și recomandări; bibliografie (366 de titluri); 16 anexe, 12 tabele și 9 figuri. Volumul tezei este de 313 pagini, din care 185 pagini de text de bază.

Cuvinte-cheie: termen, terminologie, sistem terminologic, limbaj specializat, lexic specializat, text științific, evoluție semantică, proces semantic, analiză lexico-semantică, analiză semantico-structurală, stratificare, inovații lexicale, terminologizare.

CONȚINUTUL TEZEI

Lucrarea cuprinde elementele inerente unei teze, constând din introducere, trei capitole, însoțite de concluzii specifice, concluzii generale, recomandări formulate ca rezultat al investigațiilor realizate, lista surselor bibliografice citate și anexe.

Introducerea tezei oferă o perspectivă generală asupra importanței și relevanței subiectului în contextul dezvoltării domeniului biblioteconomic. Aceasta subliniază necesitatea unei analize sistematice a terminologiei utilizate în acest domeniu, având în vedere impactul evoluției lingvistice și culturale asupra practicilor biblioteconomice. Introducerea evidențiază obiectivele principale ale cercetării, metodologia adoptată și contribuția adusă la îmbogățirea cunoașterii în acest domeniu. De asemenea, oferă o privire de ansamblu asupra surselor utilizate, precum și o justificare a alegerii temei, pornind de la schimbările conceptuale și terminologice survenite în biblioteconomia românească de-a lungul timpului.

Primii termeni utilizați în **secolul al XII-lea** în acest domeniu au fost influențați de tradiția religioasă, în special de activitatea mănăstirilor care dețineau rolul principal în conservarea și transmiterea cunoașterii. Primele referințe scrise privind gestionarea textelor și a documentelor în spațiul românesc apar în perioada medievală, odată cu dezvoltarea cancelariilor domnești. Termenii precum *cartulariu* (cartular), *copist*, *evangheliar*, *glosă*, *manuscris*, *pergament*, *psalmi*, *psaltire*, *scriptorium*, *tetraevanghelier* sunt preluați din alte limbi, fiind utilizați în gestionarea documentelor religioase și administrative. Acești termeni reflectă practicile specifice epocii, în care textele scrise aveau o valoare esențială pentru transmiterea cunoștințelor religioase și administrative.

Expansiunea creștinismului în secolul al XIII-lea a dus la o intensificare a activității de copiere și conservare a textelor. În terminologia biblioteconomică se remarcă utilizarea termenilor în special cu rădăcini latine, precum: *archivum* (arhivă), *bibliotheca* (bibliotecă), *breviar* (breviar), codicologus (codicolog), *inventarium* (inventar), *missal* (misal), *registrum* (registru), *scriptum* (scriere), *volumen* (scriere), indicând activități legate de inventarierea și depozitarea documentelor. Acești termeni sunt esențiali în descrierea și organizarea documentelor și textelor din epocile medievală și renascentistă.

În s**ecolul al XIV-lea**, dezvoltarea orașelor și a centrelor culturale a determinat evoluția limbajului biblioteconomic. Apar termeni specifici pentru colecțiile de cărți ale bisericilor sunt clasificați în funcție de conținutul lor tematic: *catalogus* (catalog), *chronicarum* (cronică), *compendium* (compendiu), *liturgicus* (carte liturgică), *manuscriptum* (manuscris copiat manual), *scriptorium* (*atelier de copiere a manuscriselor*). Acești termeni reflectă tranziția spre o organizare mai sistematică a colecțiilor de manuscrise și evidențiază rolul tot mai important al bibliotecilor și arhivelor în societatea medievală.

Odată cu apariția primelor biblioteci, la începutul secolului **al XV-lea**, odată cu apariția primelor biblioteci organizate și a celor private, terminologia biblioteconomică evoluează. Sunt introduse noțiuni precum: *bibliotheca monasterii* (bibliotecile mănăstirești), *catalogare*, *catalogus* (listă), un termen precursor al catalogului modern, *chronicon* (documente istorice), *classificatio* (*clasificare*), *tabularium* (tabulariu), deși rudimentare în accepțiunea lor modernă. Acești termeni evidențiază progresele în organizarea bibliotecilor și arhivelor, marcând o tranziție către metode mai sistematice de gestionare a cunoașterii scrise.

În secolul al XV-lea, terminologia biblioteconomică a devenit mai diversificată, reflectând noile practici de catalogare și organizare. Activitatea culturală intensificată a contribuit la rafinarea limbajului specific.

Renașterea europeană influențează spațiul românesc, iar dezvoltarea tiparului contribuie la diversificarea terminologiei în **secolul al XVI-lea**. Termenii încep să fie utilizați mai frecvent, indicând o maturizare a practicilor biblioteconomice precum: *bibliographia* (descrierea și clasificarea cărților), *biblioteci publice*, *bibliotheca privata* (bibliotecă personală), *catalogus* (listă de cărți), *codex impressus* (carte tipărită în formă de codex), *compendium* (compendiu), *glossa* (adnotare), *incunabulum* (carte tipărită înainte de anul 1501), *inventarium* (inventar), *liber impressus* (carte tipărită), *typographia* (tipografie).

În secolul al XVII-lea, anii 1644-1654, influențele Renașterii și dezvoltarea tiparului au avut un impact major asupra biblioteconomiei, determinând o diversificare a terminologiei și o evoluție a practicilor de organizare a colecțiilor. În timpul domniei lui Vasile Lupu și datorită activității mitropolitului Varlaam, se consolidează termenii referitori la biblioteci și colecții de cărți. Se fac referiri explicite la *fonduri de carte* în documentele oficiale.

În această perioadă, bibliotecile au început să fie privite ca instituții esențiale pentru educație și cultura publică. În secolul al XVII-lea, influențele iluminismului și dezvoltarea bibliotecilor publice au determinat o diversificare semnificativă a terminologiei biblioteconomice. Apar termenii precum: *bibliographia* (informații bibliografice), *bibliotheca publica* (bibliotecă publică,), *catalogus analiticus* (catalog analitic), *collectanea* (colecție de lucrări), *index librorum* (index al cărților), *librarius* (bibliotecar), *literatura* (totalitatea lucrărilor scrise). Acești termeni reflectă dezvoltarea organizării și accesului la cunoștințe în bibliotecile publice și academice.

În secolul al XVIII-lea, biblioteconomia românească a cunoscut un progres semnificativ, influențat de iluminism și de dezvoltarea bibliotecilor publice și academice. Termenii specifici acestei perioade reflectă dezvoltarea organizării și accesului la cunoștințele tipărite și manuscrise. Prezentăm cei mai relevanți termeni din această perioadă: *abonament bibliotecar, bibliotheca publică, catalog analitic, classificatio* (clasificarea cărților pe categorii tematice), *copia* (copie a unui manuscris sau a unei cărți tipărite), *editionis* (ediție), *exemplarul tipărit, fișă bibliografică, fond documentar, fragmentum* (fragment), *index, inscriptio* (inscripție), *librorum series* (serie de cărți), *manual bibliografic, manuscriptum* (manuscris), *paginatio* (paginare), *registre bibliografice* etc. Acești termeni reflectă evoluția biblioteconomiei, printr-o mai bună organizare a resurselor și o mai mare accesibilitate a cunoștințelor tipărite pentru publicul larg și pentru cercetători.

Secolul al XIX-lea marchează o profesionalizare a domeniului. Bibliotecarii devin specialiști recunoscuți, iar termeni precum *clasificare zecimală* și *fișă bibliografică* sunt standardizați. În secolul al XIX-lea, biblioteconomia a trecut printr-o transformare majoră, fiind influențată de dezvoltarea tiparului, creșterea educației publice și apariția bibliotecilor naționale și publice. În această perioadă, bibliotecile au început să fie privite ca instituții esențiale pentru educație, cercetare și accesul la cunoaștere. Iată câțiva termeni din domeniul biblioteconomic al secolului al XIX-lea: *afiș de bibliotecă, arhivă, arhivistică, bibliografie, bibliotecar, carte de referință, cartea rară, catalogare, catalogul alfabetic, catalogul sistematic, clasificare decimală, colecție specială, exemplar de bibliotecă, fișă bibliografică, gestiune documentară, index, împrumut interbibliotecar, înregistrare electronică, manual bibliografic, registre de împrumut.* Acești termeni reflectă începerea profesionalizării domeniului și introducerea unor tehnici și concepte mai moderne de organizare a cărților, oferind un sistem mai eficient de acces la informație.

În secolul al XX-lea, biblioteconomia românească a suferit o transformare în domeniu, influențată de inovațiile tehnologice, creșterea educației publice, globalizarea informației și diversificarea cerințelor utilizatorilor. Apariția bibliotecilor moderne, digitalizarea și revoluțiile în tehnologia informației au schimbat complet domeniul.

Apariția bibliotecilor digitale și a catalogării automate a impus includerea unor termeni precum: *acces deschis, acces la resurse, arhivare digitală, baze de date, bibliografie electronică, biblioteca digitală, biblioteca mobilă, biblioteca virtuală, catalog electronic, catalog colectiv, cărți digitale, căutare informațională, digitalizarea cărților, indexare automată, metadate, prelucrare automată a datelor, resurse electronice, servicii de referință online, servicii informatice bibliotecare, sistem de gestionare a bibliotecii, standarde de catalogare, tezaur de termeni*. Acești termeni reflectă revoluțiile tehnologice și schimbările de paradigmă din biblioteconomie, care au dus la un acces mult mai rapid și eficient la informație și au transformat modul în care sunt gestionate și furnizate resursele bibliotecare.

Termenii din domeniul biblioteconomic din **secolul al XXI-lea** reflectă o abordare digitală și globală a biblioteconomiei, cu o accentuare pe accesibilitatea informației, eficiența căutării și stocării datelor și pe implicarea comunității în dezvoltarea și partajarea resurselor bibliotecare. Secolul al XXI-lea a adus o schimbare fundamentală în domeniul biblioteconomic, cu accent pe digitalizare, acces deschis și

integrarea tehnologiilor moderne. Termenii utilizați de către specialiști au fost adaptați la revoluția digitală, la cerințele noi ale utilizatorilor și la schimbările din peisajul informațional global.

Apar termeni precum *bibliometrie, big data, catalogare automată, căutare semantică, cloud computing* (gestionarea bibliotecilor online), *digital repository* (repozitoriu digital), *dspace, e-book, experiența utilizator, indexare semantică, infografice, interoperabilitate, machine learning* (tehnologie de învățare automată), *metadate, platforme digitale, open data* (deschidere semnificativă a datelor, digitalizare), *pictorgrame, social media* (rețele de socializare), *stocare digitală, webliografie* etc.

Istoria terminologiei biblioteconomice românești reflectă o evoluție continuă, influențată de factori culturali, religioși și tehnologici. De la manuscrise și codexuri până la biblioteci digitale, acest domeniu a fost în permanentă schimbare, adaptându-se nevoilor societății, indicând o adaptare la cerințele societății informaționale.

Istoria terminologiei biblioteconomice românești reflectă o evoluție continuă, strâns legată de transformările culturale, religioase și tehnologice care au modelat societatea de-a lungul secolelor. Modernizarea societății românești în secolul al XIX-lea până în secolul al XX-lea a adus cu sine o rafinare a terminologiei biblioteconomice, reflectând influențe externe și cerințele tot mai complexe ale utilizatorilor de biblioteci. Aceste concepte au fost modelate în mare măsură de contactele cu spațiul occidental, în special prin preluarea influențelor din limbile franceză și germană.

Rolul inovațiilor tehnologice: transformările digitale continuă să redefinească terminologia biblioteconomică. Globalizarea și accesul la rețele internaționale au dus la un flux rapid de inovații terminologice, multe dintre acestea fiind preluate direct din engleză. Cu toate acestea, procesul de adaptare lingvistică păstrează echilibrul între preluarea neologismelor și păstrarea coerenței cu tradiția lingvistică locală, ceea ce asigură o continuitate în evoluția terminologiei biblioteconomice românești.

Capitolul 1, intitulat ***Terminologia și limbajul de specialitate: abordări teoretice***, reprezintă baza conceptuală a cercetării, oferind o bază teoretică pentru înțelegerea dinamicii terminologiei în domeniul biblioteconomic. Acest capitol analizează conceptul de terminologie în contextul limbajului de specialitate, accentuând interdependența dintre acestea. Sunt abordate noțiunile fundamentale de „termen" și „terminologie", fiind evidențiate evoluțiile lor istorice și metodologice, de la origini până la contribuțiile moderne ale lingvisticii aplicate. De asemenea, se discută tendințele contemporane în dezvoltarea terminologiilor specializate, cu accent pe standardizare, digitalizare și globalizare, evidențiind influența acestor fenomene asupra limbajului biblioteconomic.

Un alt aspect central al capitolului este integrarea limbajului specializat biblioteconomic în sistemul general al limbii române. Se analizează modul în care lexicul biblioteconomic interacționează cu limbajul general, contribuind la dezvoltarea și diversificarea acestuia. Totodată, se subliniază specificitatea lexicului biblioteconomic românesc în raport cu alte domenii, precum și specificitățile sale în contextul limbii naționale. Printr-o abordare interdisciplinară, capitolul trasează limitele și conexiunile dintre limbajul biblioteconomic și alte limbaje de specialitate, oferind astfel o perspectivă complexă asupra proceselor lingvistice care influențează domeniul biblioteconomic românesc. Aceste fundamente teoretice pregătesc terenul pentru analiza aplicată a terminologiei biblioteconomice în capitolele următoare.

În subcapitolul **1.1** ***Evoluția noțiunilor termen și terminologie*** se explorează evoluția conceptuală a **termenului** și **terminologiei**, evidențiind contribuțiile unor teoreticieni de referință din domeniul lingvisticii și terminologiei aplicate. De la utilizarea inițială a termenilor ca elemente lingvistice izolate până la definirea lor ca unități specifice de comunicare în limbajele specializate, analiza urmărește transformările istorice și contextuale. Se aduce în discuție diferența dintre semnificația generală și cea specializată a termenului, precum și modul în care aceste diferențe influențează dezvoltarea unei terminologii coerente. Totodată, se subliniază importanța terminologiei în organizarea și transmiterea cunoașterii într-un domeniu specific. Prin aceasta, în subcapitol se evidențiază rolul termenului ca instrument esențial în comunicarea de specialitate, dar și ca parte integrantă a dinamicii lingvistice.

Evoluția terminologiei nu este doar un proces tehnic, ci și unul cultural, influențat de schimbările sociale, tehnologice și instituționale. În domeniul biblioteconomic, termenii au evoluat de la denumiri

rudimentare pentru obiecte sau procese: *codex, manuscris* la concepte abstracte și complexe: *clasificare zecimală universală, acces deschis, cloud computing*. Acest proces reflectă nevoia constantă de adaptare la inovațiile tehnologice și transformările sociale.

Dezvoltarea terminologiei moderne este influențată semnificativ de fenomene globale precum digitalizarea, internaționalizarea și interdisciplinaritatea. Digitalizarea a facilitat crearea de baze de date terminologice accesibile global, promovând standardizarea și uniformizarea. De asemenea, globalizarea a condus la o intensificare a împrumuturilor lingvistice, cu precădere din engleză, ceea ce a generat neologisme integrate în diverse limbi.

În subcapitolul **1.2** ***Tendințe în dezvoltarea terminologiei moderne*** *se* analizează principalele direcții în care se dezvoltă terminologia în contextul globalizării și al inovațiilor tehnologice. **Standardizarea terminologiei**, una dintre cele mai proeminente tendințe, este discutată în raport cu nevoia de uniformizare în comunicarea internațională și adaptarea la diverse contexte lingvistice și culturale. Totodată, se subliniază rolul noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială și bazele de date terminologice, în facilitarea accesului la resurse și în gestionarea terminologiilor complexe.

Pe lângă aceste aspecte, se abordează și problema dinamicii lingvistice, cu accent pe procesul de formare a noilor **termeni prin împrumuturi**, **neologisme și adaptări locale**. Se discută fenomene precum convergența și diversificarea terminologică, impactul globalizării asupra limbajului de specialitate și provocările asociate păstrării identității lingvistice într-un mediu multilingv. Aceste tendințe demonstrează că terminologia modernă este un domeniu interdisciplinar aflat într-o continuă transformare, cu implicații practice semnificative pentru domeniul biblioteconomic.

În subcapitolul **1.3** ***Limbajul specializat biblioteconomic în sistemul general al limbii*** se explorează modul în care limbajul biblioteconomic interacționează cu sistemul general al limbii, demonstrând adaptabilitatea și integrarea termenilor specializați în uzul curent. Se evidențiază că limbajul biblioteconomic îndeplinește o funcție dublă: pe de o parte, își păstrează specificitatea în domeniu, iar pe de altă parte, se conectează cu limba comună pentru a facilita înțelegerea și accesibilitatea informației pentru un public mai larg. Se discută și modul în care limbajul specializat contribuie la îmbogățirea limbii generale prin introducerea unor termeni noi și a unor concepte inovatoare.

Se analizează, de asemenea, procesele prin care limbajul de specialitate împrumută termeni din alte domenii, cum ar fi **tehnologia informației**, și modul în care aceștia sunt adaptați și integrați. Se subliniază interdependența dintre limbajul tehnic și cel comun, dar și influența reciprocă dintre ele. În final, se evidențiază importanța standardizării limbajului specializat pentru a asigura coerența și eficiența comunicării profesionale, mai ales în contexte interdisciplinare.

În subcapitolul ***1.4 Lexicul biblioteconomic românesc în contextul lexicului general*** se examinează specificitatea lexicului biblioteconomic românesc în raport cu lexicul general al limbii române, evidențiind caracteristicile distinctive ale acestuia. Se analizează structura lexicului biblioteconomic, cu accent pe procesele de formare a termenilor, cum ar fi derivarea, compunerea și împrumuturile. Totodată, se discută integrarea termenilor biblioteconomici în uzul general și modul în care aceștia reflectă influențele culturale și lingvistice externe.

Lexicul biblioteconomic românesc reprezintă o componentă semnificativă a limbii române, caracterizată prin specificitate și interdisciplinaritate. Structurat pe mai multe niveluri semantice și funcționale, acesta include termeni tehnici *fișier bibliografic,* termeni administrativi *gestiunea colecțiilor* și termeni descriptivi *catalog de autor*. Relația cu lexicul general este definită de două procese majore: adaptarea și specializarea. Adaptarea presupune preluarea unor termeni existenți în limba generală și atribuirea unui sens specific. Specializarea implică crearea unor termeni noi pentru a descrie concepte unice domeniului, adesea prin derivare sau compunere.

Un punct de interes îl reprezintă adaptarea termenilor străini în lexicul românesc, precum și evoluția terminologiei autohtone în raport cu nevoile și realitățile locale. Se subliniază faptul că lexicul biblioteconomic românesc este o componentă vitală a patrimoniului lingvistic și cultural al limbii române, fiind în continuă transformare. În final, subcapitolul oferă o perspectivă asupra provocărilor și

oportunităților legate de păstrarea identității lexicale în contextul globalizării și al schimbărilor tehnologice rapide.

Capitolul 1 se încheie cu subcapitolul **1.5** ***Concluzii la capitolul I*** din teză în care se sintetizează principalele idei și rezultate obținute prin analiza teoretică a **terminologiei și limbajului de specialitate**. În acest subcapitol se subliniază faptul că terminologia reprezintă un instrument esențial al comunicării de specialitate, fiind strâns legată de evoluțiile culturale, sociale și tehnologice. Se concluzionează că limbajul specializat biblioteconomic, deși derivă din sistemul general al limbii, și-a dezvoltat o identitate proprie, adaptată cerințelor profesionale și nevoilor informaționale ale domeniului. Totodată, se evidențiază importanța standardizării și a **modernizării terminologiei** în contextul globalizării, ca mijloc de asigurare a coerenței și accesibilității internaționale.

Un alt aspect reliefat în concluzii este rolul limbajului biblioteconomic în îmbogățirea lexicului general al limbii române, prin intermediul împrumuturilor, neologismelor și adaptărilor terminologice. Subcapitolul marchează punctele esențiale ale interacțiunii dintre limbajul specializat și cel comun, punând accent pe interdependența dintre acestea. Concluziile trase oferă o bază solidă pentru explorarea aprofundată a evoluției terminologiei biblioteconomice românești în capitolele următoare, justificând relevanța temei și necesitatea continuării cercetării printr-o analiză istorică și aplicată a terminologiei din acest domeniu.

În Capitolul 2 ***Evoluția terminologiei din domeniul biblioteconomic românesc*** *(secolul al XII-lea – începutul secolului al XXI-lea)*, pune accentul pe evoluția fenomenului biblioteconomic românesc, îndeosebi în secolul al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea, epoca de înflorire a domeniului biblioteconomic (a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XXI-lea), aspecte de formare a termenilor biblioteconomici moderni, prezentarea procesului de formare a termenilor biblioteconomici formați prin metafora conceptuală. Termenii din domeniul biblioteconomic au fost abordați și din punct de vedere istoric, evolutiv, fapt ce ne-a facilitat nu numai explicarea modificărilor de sens ce au avut loc pe parcursul diverselor perioade istorice, ci și prezentarea, prin exemple, a formării terminologiei biblioteconomice românești în contextul epocii contemporane.

În subcapitol **2.1** ***Din istoria unor termeni biblioteconomici (de la tabletele de lut la tabletele lui J. Gutenberg)*** se explorează începuturile vocabularului biblioteconomic, evidențiind evoluția unor termeni specifici legați de suporturile de scriere și organizarea informației. De la tabletele de lut utilizate în Mesopotamia, considerate primele forme de arhivare, la manuscrisele medievale și tabletele lui Gutenberg, se trasează o linie cronologică a schimbărilor tehnologice care au influențat profund terminologia domeniului. Se analizează modul în care aceste transformări materiale și tehnice au condus la apariția unor termeni noi, adaptând limbajul biblioteconomic la realitățile epocilor respective.

Totodată, în subcapitol se subliniază contribuția invenției tiparului de către Johannes Gutenberg la extinderea vocabularului specific, prin introducerea unor termeni legați de producția de carte și organizarea bibliotecilor. Apariția termenilor precum *catalogare* sau *clasificare* marchează o tranziție esențială spre un limbaj mai tehnic și mai uniform, pregătind terenul pentru standardizarea ulterioară a terminologiei în domeniul biblioteconomic. Evoluția terminologiei biblioteconomice este strâns legată de progresul tehnologic și cultural al umanității. Primele forme de organizare a informației, precum tabletele de lut utilizate în civilizațiile antice, au generat primele concepte și termeni funcționali pentru păstrarea și gestionarea informațiilor. Prin această tranziție, terminologia a evoluat de la termeni simpli, referitori la materialele suport, la concepte mai abstracte care descriu procesele și organizarea informației.

Primele atestări terminologice în domeniul biblioteconomic românesc (secolul al XII-lea până în secolul al XVII-lea) se regăsesc în subcapitolul **2.2.** ***Primele atestări terminologice în domeniul biblioteconomic românesc (secolul al XII-lea până în secolul al XVII-lea)***. În acest subcapitol se investighează primele utilizări ale termenilor biblioteconomici în limba română, în special în contexte religioase și culturale. Documentele medievale din ***secolul al XII-lea până în secolul al XVII-lea*** oferă dovezi ale preocupării pentru păstrarea și organizarea manuscriselor, termenii folosiți reflectând influența

limbilor slavonă, greacă și latină. De exemplu, termeni precum *carte, codex, manuscris, scriptoriu* sau *cronici* indică primele încercări de organizare a colecțiilor de texte în mănăstiri și centre culturale.

Se analizează, de asemenea, rolul traducerilor religioase și laice în formarea lexicului biblioteconomic, precum și influențele culturale externe care au modelat acest vocabular. În acest context, subcapitolul subliniază importanța interacțiunilor culturale dintre spațiul românesc și marile centre de cultură europeană, contribuind la crearea unei terminologii biblioteconomice incipiente.

În subcapitolul **2.3** ***Fenomenul biblioteconomic românesc (secolele al XVIII-lea și al XIX-lea)*** **se** explorează evoluția biblioteconomiei în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, perioadă marcată de transformări sociale și culturale care au influențat semnificativ dezvoltarea terminologiei în acest domeniu. Apariția primelor biblioteci publice și private, precum și organizarea lor sistematică, au condus la introducerea unor termeni precum *clasificare, fond* sau *inventar*. Aceste inovații terminologice reflectă influența marilor modele europene, în special din Franța, Germania și Rusia. În acest context, se evidențiază și contribuția personalităților culturale românești care au jucat un rol important în popularizarea terminologiei moderne. Apariția primelor lucrări despre organizarea bibliotecilor și managementul colecțiilor a fost însoțită de un proces de adaptare a terminologiei la realitățile locale, creând un vocabular specific domeniului biblioteconomic românesc.

În subcapitolul **2.4** ***Biblioteconomia românească (secolul al XX-lea și al XXI-lea)*** se examinează dezvoltarea terminologiei biblioteconomice românești în secolul al XX-lea și al XXI-lea, perioadă caracterizată de profesionalizarea domeniului și de influența schimbărilor tehnologice. Termeni precum *catalog electronic, indexare automatizată* sau *bibliotecă digitală* reflectă tranziția spre era informațională și adaptarea limbajului de specialitate la noile realități. Se subliniază rolul instituțiilor de profil precum Biblioteca Națională sau Asociația Bibliotecarilor în standardizarea și promovarea terminologiei moderne.

Apariția bibliotecilor electronice, a bazelor de date și a sistemelor de catalogare precum OPAC a impus adoptarea unor termeni tehnici noi, împrumutați în principal din limba engleză. Standardele internaționale, cum ar fi MARC și Dublin Core, au contribuit la uniformizarea terminologiei. Totodată, dezvoltarea noilor medii de stocare și comunicare, precum *cloud, repozitoriu,* sau *acces deschis,* a adus o redefinire continuă a limbajului biblioteconomic.

În același timp, evoluțiile internaționale din biblioteconomie au avut un impact semnificativ asupra terminologiei românești, prin împrumuturi și adaptări lingvistice. Acest proces a fost accelerat de globalizare și de europenizare, ceea ce a condus la adoptarea unor termeni noi și la uniformizarea limbajului biblioteconomic la nivel internațional.

În subcapitolul **2.5** ***Aspecte de formare a termenilor biblioteconomici moderni*** se analizează mecanismele lingvistice care stau la baza formării termenilor biblioteconomici moderni, punând accent pe procesele de derivare, compunere și împrumut lingvistic. Se discută adaptarea termenilor împrumutați din alte limbi precum engleza sau franceza și transformarea lor în elemente integrate în lexicul românesc. Exemple precum *catalogare, clasificare internațională* sau *metadate* evidențiază tendința de adaptare la noile paradigme tehnologice și culturale.

De asemenea, în subcapitol se examinează rolul neologismelor în îmbogățirea limbajului biblioteconomic românesc, evidențiind procesul prin care termenii noi devin standardizați prin uzul instituțional și academic. Aceste aspecte demonstrează dinamica limbajului de specialitate și capacitatea acestuia de a răspunde schimbărilor tehnologice și profesionale.

În subcapitolul **2.6** ***Termeni biblioteconomici formați prin metafora conceptuală*** se explorează utilizarea metaforei conceptuale ca mecanism de formare a termenilor biblioteconomici. Se analizează exemple de termeni care derivă din analogii cu fenomene sau concepte din alte domenii, cum ar fi *arhitectura informației, capul fișei, floarea literei,* sau *navigare în catalog, rețea bibliografică* etc. Aceste metafore reflectă efortul de a face limbajul tehnic mai accesibil și de a exprima noțiuni abstracte prin imagini familiare. Se evidențiază importanța metaforei în adaptarea terminologiei la noile realități tehnologice și în crearea unor termeni care să capteze complexitatea și interconectivitatea domeniului

biblioteconomic. Prin intermediul metaforelor, limbajul biblioteconomic devine mai flexibil și mai apt să descrie concepte emergente, contribuind astfel la îmbogățirea vocabularului de specialitate.

Inventarul de termeni biblioteconomici românești reprezintă o colecție sistematică și organizată de unități lexicale relevante pentru domeniul biblioteconomic, reflectând transformările istorice, culturale și tehnologice care au influențat limbajul specializat. Acesta include termeni tradiționali, legați de activitățile fundamentale ale biblioteconomiei. Inventarul evidențiază etapele evoluției vocabularului de specialitate, de la primele atestări în limba română, influențate de slavonă și latină, până la împrumuturile și adaptările recente din engleză și alte limbi internaționale. Această resursă oferă o perspectivă comprehensivă asupra dinamicii limbajului biblioteconomic, fiind un instrument esențial pentru analizarea proceselor de formare, adaptare și standardizare terminologică în context național și global.

În subcapitolul **2.7, *Fenomenul biblioteconomic românesc în contextul epocii contemporane*** se abordează evoluțiile recente ale domeniului biblioteconomic românesc, evidențiind impactul globalizării și al digitalizării asupra terminologiei. Apariția termenilor asociați bibliotecilor digitale, inteligenței artificiale și a noilor metode de gestionare a informației demonstrează adaptabilitatea domeniului la provocările contemporane. Exemple precum *open access, big data, digital repository* sau alți termeni: *podcast, infografice, videochat, webportofoliu*, sunt concepte care reflectă tendințele globale și care influențează lexicul românesc. Totodată, subcapitolul analizează eforturile de modernizare și standardizare a terminologiei biblioteconomice în contextul integrării europene. Se subliniază rolul cooperării internaționale și al noilor tehnologii în uniformizarea limbajului de specialitate, precum și necesitatea păstrării identității terminologice românești în fața influențelor externe.

Biblioteconomia românească a cunoscut o integrare tot mai mare în peisajul global, prin adoptarea unor standarde internaționale și participarea la proiecte de colaborare academică. În acest context, terminologia românească se aliniază practicilor internaționale, păstrând însă specificitățile culturale. Termeni precum *bibliotecă virtuală* sau *arhivare digitală* reflectă această dualitate între adaptare globală și identitate locală.

Concluziile capitolului 2 sintetizează evoluția terminologiei biblioteconomice românești, evidențiind dinamica și adaptabilitatea acesteia de-a lungul istoriei. Se reafirmă faptul că terminologia biblioteconomică s-a dezvoltat în strânsă legătură cu transformările culturale, sociale și tehnologice, iar procesul de formare a termenilor a fost influențat atât de tradiția locală, cât și de tendințele internaționale.

Se subliniază că lexicul biblioteconomic românesc reflectă o continuă îmbinare între specificul național și influențele globale, fiind un exemplu de evoluție lingvistică în context interdisciplinar. Aceste concluzii pregătesc terenul pentru analizarea mai detaliată a terminologiei moderne și aplicate în capitolele următoare.

În **capitolul 3** ***Particularități lexicale și semantico-structurale ale termenilor din domeniul biblioteconomic*** a fost supusă analizei structura gramaticală a termenilor biblioteconomici, în special a celor moderni, au fost identificați și analizați termenii monomembri, bimembri și polimembri, termenii formați din acronime. În acest scop, s-a efectuat o analiză a interpretărilor și postulatelor referitoare la compunerea sintagmatică și s-a propus o serie de formule bazate pe principiul componențial al termenilor. Au fost examinate, de asemenea, cele mai productive modele structurale, structura lor morfosintactică, precum și funcționalitatea și frecvența acestor structuri în terminologia biblioteconomică românească. Totodată, am specificat fenomenul frecvenței utilizării acestor unități.

Prezentarea **particularităților lexicale ale termenilor din domeniul biblioteconomic**. Termenii din domeniul biblioteconomic se caracterizează printr-o mare diversitate lexicală, datorită evoluției continue a domeniului și a influențelor externe, în special ale terminologiei internaționale. Acești termeni sunt adesea construiți din unități lexicale de bază, care sunt combinate pentru a reflecta concepte din ce în ce mai specializate, precum *metadate, indexare semantică, sisteme informatice de bibliotecă* sau *bibliotecă digitală*. Formarea acestor termeni poate implica procese de derivare, compunere sau împrumut, ce reflectă modificările din structura instituțională și tehnologică a bibliotecilor. De asemenea, în unele cazuri, termenii din domeniul biblioteconomic se formează prin adaptarea unor termeni internaționali, care

sunt integrați în limba română prin procedee precum transliterația sau traducerea, iar acest proces poate duce la apariția unor forme lexicale proprii, adaptate nevoilor limbii și contextului cultural românesc.

Un alt aspect important al particularităților lexicale ale termenilor biblioteconomici este tendința de a crea termeni noi pentru concepte emergente, provenind din digitalizarea și informatizarea proceselor biblioteconomice. În acest context, limba română recurge frecvent la împrumuturi din limba engleză, reflectând evoluțiile tehnologice rapide. Aceste împrumuturi pot fi direct acceptate sau adaptate fonetic și ortografic, iar uneori sunt necesare inovații terminologice pentru a exprima noile realități ale biblioteconomiei, cum ar fi *cloud computing* (stocare în cloud) sau *biblioteca virtuală*. Astfel, terminologia biblioteconomică românească își menține o dinamică constantă, ce reflectă atât influențele internaționale, cât și nevoia de a exprima inovațiile locale, într-un limbaj accesibil și eficient.

Subcapitolul **3.1** ***Sistemul unităților lexicale din terminologia biblioteconomică românească*** este construit pe termeni specifici ce reflectă evoluțiile structurale și funcționale ale bibliotecilor și ale domeniului biblioteconomic. Acești termeni sunt organizați semantic distinctiv, destinat să faciliteze comunicarea între specialiști, dar și între profesioniști și publicul larg. Ei se constituie din cuvinte simple, derivate și compuse, fiecare având rolul de a desemna concepte tehnice, operaționale sau organizatorice din biblioteconomie. De asemenea, în acest sistem, termenii nu sunt doar etichete lingvistice, ci reprezintă structuri conceptuale ce indică obiecte, procese și relații ce reprezintă activități biblioteconomice.

Această structură lexicală se caracterizează printr-o mare diversitate terminologică, care reflectă integrarea continuă a noilor tehnologii și procese în domeniul biblioteconomic. Astfel, cei mai mulți termeni sunt împrumutați sau adaptați din limbi de circulație internațională, iar alții sunt formați prin derivare internă. În plus, sistemul lexical este dinamic, îmbogățindu-se cu termeni care se modifică odată cu schimbările din societatea informațională și cu impactul globalizării. O caracteristică esențială a acestui sistem este flexibilitatea, astfel încât noile concepte și tehnologii pot fi integrate rapid, ajutând la consolidarea unui limbaj standardizat care răspunde cerințelor moderne ale biblioteconomiei.

În subcapitolul **3.2.** se prezintă ***particularitățile lexico-semantice ale termenilor din domeniul biblioteconomic,*** determinate de modul în care sensurile acestora evoluează în raport cu schimbările din societate. Termenii specifici domeniului sunt adesea polisemantici, având mai multe sensuri ce se modifică sau se extind pe măsură ce domeniul evoluează. De exemplu, termenul *catalog* poate desemna atât un sistem de organizare a documentelor într-o bibliotecă, cât și o bază de date digitală care include informații bibliografice. Aceste schimbări semantice pot fi observate în termenii vechi sau deja consacrați, care se adaptează la noile tehnologii și la modelele de organizare a informației.

În plus, particularitățile lexico-semantice includ și fenomenul de împrumut terminologic, care adesea duce la ajustări subtile ale sensurilor în limba română. Termenii internaționali sunt preluați și adaptați în funcție de contextul lingvistic și cultural românesc, iar unele sensuri noi pot fi adăugate pentru a reflecta inovațiile tehnologice sau metodologice. De exemplu, *biblioteca digitală* nu desemnează doar un concept fizic, ci și un mediu virtual, cu implicații semantice semnificative pentru modul în care sunt organizate și accesate resursele. Aceste modificări semantice necesită o analiză continuă și adaptabilă a terminologiei, în scopul menținerii coerenței și clarității în limbajul de specialitate.

În subcapitolul **3.3.** sunt analizate ***particularitățile semantico-structurale ale termenilor din domeniul biblioteconomic,*** strâns legate de formarea acestora și de relațiile pe care le stabilesc între diferitele entități conceptuale. În acest sens, structura terminologică a domeniului se caracterizează prin utilizarea frecventă a termenilor compuși, care reflectă complexitatea proceselor și sistemelor de management al informației. De exemplu, termeni precum *sistem de gestiune a informațiilor, bibliotecă digitală* sau *metadate bibliografice* sunt structuri lexicale care combină mai mulți termeni pentru a descrie realități complexe. Acești termeni sunt construiți pe baza semanticii logice, în care fiecare element contribuie la înțelegerea completă a conceptului descris.

Structura semantico-lexicală a termenilor biblioteconomici este influențată de evoluția tehnologică și de noile procese de digitalizare. Aceste procese au impus, de exemplu, modificarea structurii unor termeni, prin adăugarea de sufixe și prefixe care reflectă noile realități ale domeniului. Astfel, multe

dintre unitățile semantice sunt construite prin extensie sau derivare, iar această flexibilitate lexicală permite limbajului de specialitate să se adapteze rapid la schimbările impuse de tehnologii emergente. În acest context, analiza structurii terminologice poate oferi perspective valoroase asupra evoluției semantice a domeniului și asupra modului în care terminologia biblioteconomică se integrează în discuțiile globale despre tehnologia informației.

În subcapitolul **3.4.** a fost cercetat ***fenomenul derivării lexico-gramaticale***, care permite crearea unor termeni noi în care se reflectă evoluțiile rapide din domeniu. Derivarea este un proces prin care se formează termeni noi din cuvinte de bază prin adăugarea de afixe, ceea ce permite adaptarea limbajului la realitățile și cerințele moderne. De exemplu, termeni precum *digitalizare* sau *informare* sunt derivate din rădăcini de sensuri comune pentru a desemna procesele specifice domeniului biblioteconomic. Acest fenomen permite adaptarea rapidă la schimbările tehnologice și sociale, asigurând actualizarea constantă a limbajului profesional. Totuși, procesul de derivare necesită o abordare echilibrată, pentru a evita ambiguitățile și redundanțele, păstrând claritatea comunicării.

Prin derivarea lexico-gramaticală, se creează o flexibilitate terminologică care ajută la integrarea rapidă a noilor concepte tehnologice și informaționale în limbajul de specialitate. În acest fel, limba română poate adapta termeni din alte limbi sau poate construi noi termeni, cu o semnificație adaptată specificului său lingvistic și cultural. Derivarea contribuie astfel la îmbogățirea vocabularului biblioteconomic românesc și facilitează înțelegerea acestuia de către un public mai larg, incluzând profesioniști din domenii conexe, cum ar fi tehnologia informației sau științele comunicării.

În subcapitolul ***3.5. Caracteristica lexico-gramaticală a termenilor biblioteconomici*** se reflectă structura gramaticală a acestora, care include atât termeni monomembri, cât și termeni compuși, sintagme. Termenii monomembri sunt cei care nu necesită completarea cu alte cuvinte pentru a-și exprima semnificația. De exemplu, termeni precum *catalog*, *index* sau *bibliografie* sunt exemple de termeni monomembri care desemnează concepte fundamentale ale domeniului. Termenii sunt, de obicei, mai generali și mai ușor de înțeles, fiind folosiți în limbajul de zi cu zi al bibliotecarilor și al cercetătorilor.

În schimb, termenii compuși, sintagmele din domeniul biblioteconomic sunt de obicei mai specifici și mai tehnici, având rolul de a desemna procese complexe sau entități ce implică mai multe componente, spre exemplu *sistem de gestionare a documentelor electronice*, *serviciu de împrumut interbibliotecar*. Acești termeni sunt construiți din combinații de cuvinte și reflectă o specializare mai profundă a domeniului biblioteconomic.

În subparagraful **3.5.1.** ***analiza caracteristicilor lexico-gramaticale*** ale acestora este esențială pentru înțelegerea modului în care limbajul biblioteconomic se adaptează la schimbările tehnologice și organizatorice ale domeniului. În domeniul biblioteconomic românesc am depistat **termeni simpli** ce desemnează activitatea de bază a biblioteconomiei: *abonament*, *achiziţie*, *borderou*, *colecţie*, *document*, *utilizator*, *publicaţie*, *ziar*; **sintagme**: *bibliografie analitică, clasificare analitică*, *descriere analitică, documente esenţiale*, *fişă de înregistrare*, *fişă de înscriere*, *indice auxiliar*, *indici statistici*, *tehnologie de bibliotecă*, *tehnologie bibliotecară*.

Termeni biblioteconomici monomembri exprimaţi prin substantive: *abonament*, *abonat*, *beneficiar*, *bibliotecă*, *bandotecă*, *bibliatrie*, *bibliobuz*, *bibliofil*, *bibliofilie*, *bibliofilm*, *bibliofobie*, *bibliofon*, *bibliograf*, *bibliografie*, *biblioman*, *bibliomanie*, *clasificator*, *colecţie*, *colecţionar*, *cotare*, *cotă*, *cartografiere*, *căutare*, *cerere*, *competenţă*, *diafilm*, *disc*, *discografie*, *donaţie*, *dublet*, *diferenţiere*, *diseminare*, *donaţie*, *durabilitate*, *etichetă*, *exemplar*, *exliristică*, *extras*, *echitate*, *fişă*, *fişier*, *fond*, *fototec*, *facilitator*, *gazetă*, *gestiune*, *hiperlegătură*, *hipermedia*, *hiperspaţiu*, *hipertext*, *hartă*, *interactivitate*, *internet*, *interviu*, *intranet*, *identificare*, *ilustrată*, *imprimate*, *index*, *indexare*, *microbibliografie*, *microcopie*, *microcopiere*, *microfilm*, *monitorizare*, *motivare*, *multimedia*, *negociere*, *nonformal*, *notificare*, *novatecă*, *ofertă*, *organigramă*, *nomonograf*, *notă*, *nume*, *numerotare*, *patronim*, *periodic*, *poligrafie*, *pseudonim*, *publicitate*, *pupitru*, *pagină*, *parolă*, *performanţă*, *pictogramă*, *piramidă*, *piraterie*, *plan*, *port*, *prezentare*, *procedeu*, *proiector*, *promovare*, *prototip*, *publicraft*, *recenzie*, *recenzor*, *registru*, *regulament*, *reproducere*, *revistă*, *rezervă*, *regulament*, *relaţii*, *relevanţă*, *replicare*, *repozitoriu*, *reţea*,

rezilienţă, semn, serial, serie, subtitlu, supranume, supratitlu, schimbare, serviciu, sinectică, statistică, strategie, sustenabilitate, şedinţă, triplet, volum, zonă etc.

Subparagraful ***3.5.2. Termeni biblioteconomici-sintagme*** analizează termenii biblioteconomici din punctul de vedere al structurii. Terminologia biblioteconomică românească reprezintă sinteza pe care bibliotecarii români au realizat-o de-a lungul secolelor între stilul funcţional şi stilul ştiinţific, într-o manieră care se diferenţiază de alte ţări cu o bună dezvoltare a tehnologiilor de informare şi comunicare în domeniul respectiv, deşi se observă şi influenţe.

Termeni-sintagme formați din trei membri. Formula: S1 (N.) + S2 (G.) + Adj.: *cultura conducătorilor moderni, evaluarea performanţelor profesionale, infrastructură informaţională naţională, managementul resurselor umane* etc.

Termeni-sintagme formați din trei membri. Formula: S1 + Adj.1 + Adj.2: *activitate practică managerială, patrimoniu cultural comun, patrimoniu cultural naţional.*

Prezentăm mai jos structura sintagmelor polimembre:

Îmbinări terminologice polimembre din patru unități constitutive

Formula S1 + prep. + S2 (Ac.) + S3 (G.): *achiziţie la cererea utilizatorilor, sisteme de livrare a serviciilor, regulament pentru utilizarea internetului, declaraţie de pierdere a publicaţiilor, restricţii de utilizare a expresiei, sistem de marcare a resurselor, software de gestiune a referinţelor, zona de control a descrierii, locul de origine a lucrării, sisteme de regăsire a informaţiei, centru de analiză a informaţiei, centru de diseminare a informaţiei, declaraţie de pierdere a publicaţiilor, foaie de control al împrumuturilor, pagină de titlu a seriei, practici de colectare a informaţiilor, program de control al reţelei, program de validare a datelor, program de verificare a erorilor, rata de transfer a datelor, sistem de gestiune a documentelor, sistem de gestiune a fişierelor, sistem de management al comunicării, sistem de management al textelor, sistem de procesare a datelor, sistem de regăsire a datelor, sistem de regăsire a documentelor, sistem de regăsire a informaţiilor, sistem de regăsire a referinţelor, sistem de regăsire a textului, sistem de selectare a informaţiilor, sistem de sprijinire a deciziilor etc.*

Termeni biblioteconomici polimembri, sintagme formate din cinci şi mai multe componente, având structuri variate:

Îmbinări terminologice polimembre din cinci unităţi constitutive

Formula S1 (N.) + prep. + S2 (Ac.) + prep. + S3 (Ac.): *bază de date de surse, baze de date de imagini, centru de schimb de informaţii, control de autoritate pe subiecte, extensie de nume de fişier, listă de vedete de subiect, fişă de termen de restituire, fişier de autoritate pe subiect, fişă de înscriere la bibliotecă, instrumente de acces la subiect, protocol de transfer de fişiere, restricţii de acces la exemplar, restricţii de acces la manifestare, zona de structură şi conţinut* etc.

Subcapitolul ***3.6 Caracteristica lexico-gramaticală a acronimelor în terminologia domeniului biblioteconomic.*** De obicei, acronimele sunt create prin combinarea inițialelor cuvintelor-cheie dintr-o sintagmă tehnică, iar acest proces facilitează comunicarea rapidă și eficientă între specialiști. În domeniul biblioteconomic, acronimele sunt folosite pentru a desemna diverse procese, tehnologii și instituții, cum ar fi „OPAC” (Catalogul Public al Bibliotecilor Automate) sau „ISBN” (Numărul Internațional Standardizat al Cărții). Aceste acronime sunt recunoscute și utilizate la nivel global, iar impactul lor în terminologia biblioteconomică este semnificativ, contribuind la uniformizarea limbajului de specialitate în domeniul biblioteconomic.

Analiza structurală a termenilor permite să afirmăm, cu titlu de sinteză, că structurile sintagmatice reprezintă cel mai productiv procedeu de formare din terminologia biblioteconomică românească. Această concluzie evidențiază importanța și prevalența construcțiilor sintagmatice în exprimarea conceptelor specifice domeniului, furnizând astfel un mediu flexibil și eficient pentru comunicarea precisă și clară în rândul comunității de specialitate. Studiul cantitativ și comparativ efectuat demonstrează o disproporție cantitativă între termenii simpli și unitățile sintagmatice, acestea din urmă constituind ponderea terminologică fundamentală a terminologiei biblioteconomice românești. Prevalarea acestor unități este determinată de necesitatea permanentă de explicare a numeroaselor definiții din biblioteconomie, precum

și de specificarea cât mai clară și mai detaliată a unor concepte. Cu toate acestea, utilizarea acronimelor ridică provocări legate de comprehensibilitate, mai ales în rândul utilizatorilor non-specialiști. Astfel, este esențială promovarea unei educații terminologice, pentru a asigura înțelegerea corectă și utilizarea adecvată a acestor termeni.

Concluziile la capitolul 3 sintetizează analiza particularităților lexicale și semantico-structurale evidențiind diversitatea și adaptabilitatea terminologiei biblioteconomice. De la termeni de bază la acronime și sintagme complexe, acest lexic reflectă o evoluție constantă și o preocupare pentru precizie și claritate. Această diversitate subliniază necesitatea unei standardizări continue, care să asigure coerența terminologică și compatibilitatea cu tendințele internaționale. În ansamblu, lexicul biblioteconomic demonstrează o interacțiune complexă între tradiție și inovație, răspunzând cerințelor unei societăți aflate în continuă schimbare. Acest capitol explorează în profunzime diversitatea lexicală și structurile semantice ale termenilor din domeniul biblioteconomic. Analiza se concentrează pe aspectele lingvistice, relațiile semantice și mecanismele de formare a termenilor, reflectând complexitatea acestui lexic specializat.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Lexicul biblioteconomic românesc reprezintă o componentă vitală a lexicului general al limbii române, adaptându-se constant la schimbările și evoluțiile din domeniul biblioteconomic. Această adaptare este necesară pentru a asigura claritatea și precizia comunicării între profesioniștii din domeniu și pentru a facilita accesul utilizatorilor la informațiile și serviciile oferite de biblioteci. De asemenea, este important de menționat că dezvoltarea și îmbogățirea lexicului biblioteconomic românesc sunt strâns legate de inovațiile tehnologice și de schimbările în practicile de biblioteconomie.

Specialiștii trebuie să acorde atenție continuă dezvoltării lexicului biblioteconomic românesc prin identificarea și integrarea adecvată a termenilor noi și a conceptelor emergente care sunt identificate pe parcurs, astfel încât să se asigure relevanța și utilitatea acestuia în contextul actual. Prin urmare, gestionarea și îmbunătățirea lexicului biblioteconomic românesc reprezintă un aspect important în eforturile de promovare a comunicării eficiente și a progresului în domeniul biblioteconomic.

Lexicul biblioteconomic se dezvoltă și se adaptează continuu în concordanță cu evoluțiile din domeniul biblioteconomic și cu nevoile comunicative ale comunității de specialitate. Abordările teoretice din acest domeniu evidențiază importanța adaptării și specializării termenilor și a conceptelor generale în contextul specific al bibliotecilor și al practicilor biblioteconomice.

Un aspect definitoriu al terminologiei și limbajului de specialitate în biblioteconomia românească constă în adaptarea și specializarea termenilor și conceptelor generale din limbajul natural în contextul specific al bibliotecilor și al serviciilor lor. Acest proces implică adesea crearea de termeni noi sau adaptarea celor existenți pentru a reflecta evoluția tehnologică, schimbările în practica biblioteconomică și noile nevoi ale utilizatorilor.

Prin prezentul studiu am încercat să contribuim la cercetarea terminologiei din domeniul biblioteconomic românesc, punând accentul în special pe cercetarea relațiilor semantice stabilite pentru termenii împrumutați din limba engleză, din care face parte terminologia bibliotecii moderne, termenii interdisciplinari, precum și pe analiza structurală a termenilor ce fac parte din acest domeniu de cercetare. În final, ținem să formulăm unele concluzii și recomandări a căror misiune este de a sistematiza, a sintetiza și a constata sau a reafirma unele reflecții expuse în acest studiu. Astfel, din cele prezentate anterior, putem deduce următoarele concluzii:

1. Terminologia biblioteconomică românească constituie un domeniu terminologic care se află într-o continuă dezvoltare și care prezintă un interes sporit pentru cercetători grație unor factori atât lingvistici, cât și extralingvistici. Numeroasele studii și alegații invocate în această lucrare reflectă problematica specificării și definirii termenului, terminologiei și a caracteristicilor sale fundamentale, demonstrând în continuare actualitatea domeniului și a temei cercetate.
2. Prin intermediul sintezei și analizei teoriilor și abordărilor interdisciplinare, au fost reevaluate anumite afirmații relevante. Rezultatele cercetării au evidențiat faptul că terminologia specifică domeniului biblioteconomic este constituită predominant din termeni de specialitate, a căror utilizare este relativ restrânsă, aceștia fiind înțeleși și folosiți preponderent de către experți din domeniu. De asemenea, s-a constatat existența unor termeni accidentali, frecvent utilizați în comunicare, prezentări și articole, în special cei de origine engleză.
3. În baza studiului efectuat și conform estimărilor noastre, majoritatea termenilor din biblioteconomia românească provin din limba engleză și au fost formaţi de la rădăcini și baze derivative latine, italiene, germane, denotând o evidentă transparenţă a formei primare. Termenii biblioteconomici de origine franceză, rusă, mulţi dintre ei formați prin derivare, cu prefixe, sufixe şi rădăcini latine, s-au adaptat cu succes la lexicul biblioteconomic românesc.
4. Din anii 1950, cercetătorii în domeniul biblioteconomic românesc au remarcat, din ce în ce mai mult, limitele abordării terminologice clasice și au început să favorizeze viziunile descriptive, care se concentrează mai mult pe utilizarea termenilor în diferite contexte de comunicare. Aceste noi abordări

în terminologia biblioteconomice consideră contextul de utilizare a termenului ca fundamental, cu mult dincolo de triada tradițională concept - termen - obiect.

5. Limbajul din domeniul biblioteconomic este, din perspectivă lingvistică, un limbaj specializat care are anumite caracteristici distincte: utilizarea unei terminologii speciale și a unor structuri gramaticale specifice și evidențierea, la nivel textual, a relațiilor semantice dintre termeni. Cercetările efectuate până în prezent despre formarea termenilor biblioteconomici sunt foarte puține, iar polemicile pe marginea acestor abordări demonstrează lipsa unei unanimități de opinii referitoare la statutul termenilor.

6. În analiza formării structurilor sintagmatice au fost identificate diverse categorii de unități terminologice complexe. Din perspectivă statistică, s-a observat că majoritatea unităților sintagmatice din corpusul examinat sunt bimembre, adică sunt alcătuite în principal din două componente. Aceste structuri predominante se încadrează în modele precum S. + S., S. + Adj., sau S. + prep. + S. Din punct de vedere morfologic, substantivul este elementul formativ dominant în unitățile sintagmatice bimembre, întrucât domeniul cercetat cuprinde un sistem complex de noțiuni, denumiri de instituții, procedee și persoane implicate în biblioteconomie. Substantivul reprezintă cea mai frecventă parte de vorbire în sistemul terminologic analizat, datorită funcției sale esențiale de a denumi obiecte, concepte, fenomene și procese specifice domeniului biblioteconomic.

7. Unul dintre cele mai importante rezultate ale cercetării este crearea unui glosar terminologic complet, care reflectă evoluția terminologiei biblioteconomice românești de la primele atestări până în prezent. Glosarul oferă o resursă utilă pentru bibliotecari, lingviști și cercetători, oferind definiții clare și exemple de utilizare pentru o gamă largă de termeni biblioteconomici. Acesta poate fi folosit nu doar ca un ghid practic, dar și ca un instrument pentru studii mai aprofundate privind istoria și evoluția domeniului biblioteconomic. Glosarul terminologic contribuie la standardizarea limbajului de specialitate, facilitând comunicarea între profesioniștii din domeniu și integrarea bibliotecilor românești în rețelele internaționale. De asemenea, reprezintă o sursă în dezvoltarea unor materiale educaționale în formarea continuă a profesioniștilor din biblioteconomie.

Cercetarea noastră s-a conturat progresiv pornind de la considerente preliminare elucidate în capitolele întâi și doi. Elementul comun al temei lucrării a fost realizat prin cercetarea structurii gramaticale a termenilor prezentați în corpusul tezei. Perspectiva de cercetare a terminologiei biblioteconomice a pornit de la contextul determinat de utilizarea în practică a conceptelor.

Tema cercetării noastre face parte din preocupările internaționale de cercetare, deoarece organizarea termenilor din domeniul biblioteconomic este mai mult decât necesară, fiind de o importanță covârșitoare reactualizarea acestora cu elementele de noutate pe care evoluțiile culturală, tehnologică și, implicit, terminologică o impun în societatea cunoașterii.

Termenii care fac parte din biblioteconomia modernă dispun de oportunităţi mari de a fi utilizaţi prin intermediul tehnologiilor informaţionale şi de comunicare, oferă numeroase posibilităţi de ameliorare a serviciilor de bibliotecă prin îmbunătăţirea accesului la informaţie, cunoştinţe şi cultură.

Ca urmare a delimitării prezentului studiu, formulăm următoarele recomandări privind cercetările de perspectivă:

1. Aprofundarea cercetărilor privind evoluția terminologiei biblioteconomice românești, în special în contextul influențelor externe și a interacțiunilor cu diverse tradiții biblioteconomice internaționale. O astfel de abordare ar putea include analiza mai detaliată a primelor atestări terminologice și identificarea influențelor specifice fiecărei perioade istorice, având în vedere faptul că transformările sociale, politice și culturale au contribuit semnificativ la modelarea vocabularului specializat.

2. Extinderea cercetării asupra modului în care procesul de împrumut terminologic continuă să evolueze, în special în contextul globalizării și al digitalizării. Studiul impactului internațional ar putea beneficia de o analiză mai detaliată a fluxurilor de termeni din limbi precum engleza, franceza și germana, cu scopul de a înțelege mai bine mecanismele de adaptare a acestora în limba română, inclusiv prin prisma nevoilor și caracteristicilor culturale locale.

3. Continuarea cercetării asupra modificărilor semantice, în special printr-o abordare longitudinală, care să includă nu doar analiza termenilor existenți, ci și explorarea noilor concepte introduse în biblioteconomie. Acest lucru ar permite o înțelegere mai profundă a modului în care evoluțiile tehnologice și schimbările în paradigma cercetării informaționale influențează în mod continuu sensul termenilor.

4. Elaborarea unei metode extinse de cercetare, care să integreze noi instrumente și tehnici de analiză lingvistică și informatică. Implementarea unor metode digitale avansate, cum ar fi analiza lingvistică automată a corpusurilor terminologice, ar putea facilita studiul dinamicii terminologice și ar contribui la crearea unor baze de date relevante, accesibile cercetătorilor din domeniu.

5. Explorarea impactului noilor tehnologii emergente, precum inteligența artificială și analiza big data, asupra limbajului biblioteconomic. Investigarea modului în care aceste tehnologii influențează terminologia ar putea aduce perspective noi asupra transformării limbajului și practicilor din domeniul biblioteconomiei.

6. Rezultatele obţinute în lucrarea „Evoluţia terminologiei biblioteconomice româneşti” pot fi ulterior valorificate în alte studii ştiinţifice atât din domeniul terminologiei, cât şi din alte domenii interdisciplinare.

7. Extinderea glosarului terminologic existent, incluzând termenii noi adăugați pe măsură ce domeniul biblioteconomiei se transformă rapid. Un glosar actualizat ar putea deveni un instrument esențial nu doar pentru profesioniști, dar și pentru studenți și cercetători, oferind o resursă cuprinzătoare pentru înțelegerea profundă a terminologiei biblioteconomice românești. Glosarul de termeni biblioteconomici elaborat poate servi drept punct de pornire pentru crearea unui dicţionar, care ar putea fi utilizat atât de către receptorii specialişti din domeniul biblioteconomic, cât şi de către receptorii nespecialişti, de către toți cei ce sunt interesaţi de acest domeniu.

Materialul faptic al studiului reprezintă o resursă valoroasă ce poate fi utilizată în elaborarea unor cicluri de lecții la discipline precum ABC-ul biblioteconomiei, Introducere în terminologie, Lingvistica biblioteconomică, Cultura informației și altele similare. Informațiile și constatările obținute din cercetare pot fi integrate în programele de învățământ pentru a oferi studenților o înțelegere clară și aplicată a conceptelor, metodologiilor și practicilor specifice domeniului biblioteconomic. Această utilizare a materialului studiului nu doar că îmbogățește procesul educațional, ci contribuie și la formarea viitorilor specialiști în domeniu, pregătindu-i să facă față provocărilor și cerințelor pieței muncii în biblioteconomie și domenii conexe. Astfel, integrarea cercetării în procesul educativ este esențială pentru a asigura o educație de calitate și pentru a forma profesioniști competenți, capabili să răspundă cerințelor actuale ale domeniului.

Integrarea rezultatelor cercetării în studierea și dezvoltarea terminologiei biblioteconomice românești reprezintă un pas esențial pentru a menține relevanța și utilitatea terminologică într-un domeniu în continuă schimbare și evoluție. Rezultatele obținute în urma cercetării pot facilita utilizarea și gestionarea vocabularului specializat, construirea şi completarea bazelor terminologice ce ţin de domeniul biblioteconomic românesc, acestea constituind un sprijin în procesul de inovare şi integrare tehnologică, semnificativ în perioada contemporană.

Rezultatele științifice prezentate în cercetare vin să oglindească atingerea obiectivelor stabilite de studiul curent, precum și soluționarea problemei ştiinţifice, ce constă în abordarea analitică a terminologiei din domeniul biblioteconomic românesc, ceea ce a contribuit la relevarea specificului de manifestare a particularităților structural-semantice, în vederea aplicării acestora în studierea ulterioară, utilizarea și gestionarea vocabularului specializat.

Analiza structurală a termenilor permite să afirmăm, cu titlu de sinteză, că structurile sintagmatice, prin varietatea și adaptabilitatea lor, reprezintă cel mai productiv procedeu de formare din terminologia biblioteconomică românească. Această constatare subliniază faptul că limbajul specific al biblioteconomiei își construiește în mod predominant noțiunile și conceptele prin intermediul unor structuri sintactice complexe, care permit o exprimare detaliată și precisă a informațiilor. Utilizarea acestor structuri

sintagmatice facilitează comunicarea internă și înțelegerea clară, corectă a termenilor de către cei din afara acestuia.

Biblioteconomia este o disciplină științifică care are la bază studiul organizării, administrării și gestionării colecțiilor de informații în biblioteci și alte instituții de informare și documentare. Această disciplină a fost dezvoltată și consolidată de specialiști în jurul unor baze științifice solide, care includ diferite elemente.

Înțelegerea evoluției și contextului istoric al bibliotecilor reprezintă o bază esențială pentru disciplina biblioteconomică. Studiul acestor aspecte oferă o perspectivă amplă și adâncă asupra rolului și importanței bibliotecilor în societatea românească de-a lungul timpului. Cunoașterea istoriei bibliotecilor din România permite contextualizarea și înțelegerea modului în care aceste instituții au evoluat și s-au adaptat la schimbările sociale, culturale și tehnologice. Acest studiu asupra istoriei bibliotecilor va influența dezvoltarea teoriilor și practicilor biblioteconomice în țară, contribuind la formularea unor abordări și strategii adecvate pentru gestionarea și promovarea patrimoniului cultural și informațional al națiunii. Recunoașterea importanței istoriei bibliotecilor în contextul biblioteconomiei românești este esențială pentru fundamentarea și îmbogățirea disciplinei și pentru asigurarea unei gestionări eficiente și relevante a resurselor bibliotecare în prezent și în viitor.

Cercetarea efectuată în domeniul biblioteconomiei va contribui semnificativ la dezvoltarea și consolidarea cunoștințelor în acest domeniu vast și dinamic. În cercetare au fost abordate diverse aspecte ale biblioteconomiei, care includ, printre altele, catalogarea, clasificarea, serviciile de referințe, managementul colecțiilor și multe altele. Prin studiul și analiza detaliată a acestor aspecte, cercetătorii și profesioniștii din domeniu pot aduce noi perspective, soluții inovatoare și îmbunătățiri practice în activitatea bibliotecilor și în prestarea serviciilor acestora către comunitate. Cercetarea continuă în biblioteconomie este esențială pentru adaptarea la schimbările din mediul informațional și pentru menținerea relevanței și eficienței instituțiilor bibliotecare într-o societate tot mai digitalizată și dinamică.

BIBLIOGRAFIE

Surse în limba engleză:

1. BESTERMAN, Theodore. *The Beginnings of Systematic Bibliography 2nd ed*. 1940, nr. 1 & 2 [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: Claudius Galen Writes the First Auto-Bibliography: History of Information].
2. CABRÉ, Maria Teresa. *Terminology Today* [online]. In: Terminology, LSP and Translation editat de Harold Somers, John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia [online]. [citat 23.06.2023]. Disponibil: https://doi.org/10.1075/btl.18.04cab.
3. CABRÉ, Maria Teresa. *Terminology Today*. Amsterdam: Philadelphia „John Benjamins" Publishing Company. 1996. 248 p. ISBN: 978-9027-21-633-5.
4. CUTTER, Charles. *Rules for a Dictionary Catalog* [online]. [citat 12.09.2017]. Disponibil: http://www.gutenberg.org/files/59215/59215-h/59215-h.htm.
5. GUINAGH, Kevin. *The President, the Professor and the College Library*. *The Kubraruab's Role in Society*. New York, 1963 [online] [citat 18.02.2024]. Disponibil: https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015008996749&seq=12.
6. JACOB, Ludovici. *Bibliographia Gallica Universalis*. 1644-1654 [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: https://search.library.ucdavis.edu/discovery/fulldisplay/alma9916992045506531/01UCD_INST:UCD.
7. KRUMMEL, D.W. *Bibliography: History of a Tradition*. In: The Library Quarterly. Chicago: The University of Chicago Press, 1991. Vol. 61. Nr. 2. ISSN 00242519. pp. 227- 228. Bibliography: History of a Tradition. Luigi Balsamo , William A. Pettas | The Library Quarterly: Vol 61, No 2 (uchicago.edu).
8. LEITCHIK, V.M., SHELOV Serghei D. *Terminology Science in Russia: Social Needs and Subject Contents* [online]. In: *The 15th European Symposium on Languages for Special Purposes: New Trends in Specialzed Discourse*. Italy, Bergamo: University of Bergamo, 2005. [citat 21.06.2018]. Disponibil: https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=e7432bd2239e890212e9a9c1d30236a41764dccf.
9. LEITCHIK, Vladimir, SHELOV Serghei D. Terminology: Where is Russian Science today? [online]. In: *Russian Terminology Science 1992-2002*. Vienna: Termnet Publisher, 2004. [citat 12.08.2019]. ISBN 3-901010-34-3. Disponibil: https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/1557/file/Leitchik_Tendencies_of_Intellectualisation_and_D%c3%a9mocratisation_2005.pdf.
10. REY, Alain. *Essay on terminology*. Amsterdam: Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 1995. ISBN: 978-9027-21-607-6. 223 p.
11. WYNAR, Bohdan, S. *Introduction to cataloging and classification*. 1980 [online]. [citat 12.09.2017]. Disponibil: https://archive.org/details/introductiontoca00wyna.

Surse în limba franceză:

12. KOCOUREK, R. *Terminologie et linguistique de specialité, vol. 7/8, Halifax* [online]. [citat 23.06.2023]. Disponibil: http://www.sciencedirect.com/science/journals.
13. LEMAITRE, Henry. *Vocabulaire technique du bibliothécaire*. Paris: 1995. 175 p. [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: https://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/48763-henri-lemaitre-1881-1946-de-la-lecture-publique-a-la-documentation.pdf.
14. NAUDÉ, Gabriel. *Advis pour dresser une bibliothèque* [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/48749-advis-pour-dresser-une-bibliotheque-par-gabriel-naude.pdf.
15. PAUL, Robert. *Le nouveau petit Robert dictionnaire alphabétique et analogique de la langue francaise*. Dictionnaires Le Robert, 2000 [online]. [citat 02.08.2019]. Disponibil: https://archive.org/details/lenouveaupetitro0000robe.

Surse în limba italiană:

16. CAPACCIONI, Andrea. *Alle origini del controllo bibliografico universale: il contributo di Paul Otlet e Henri La Fontaine*. 1895 [online]. Guarda Alle origini del controllo bibliografico universale: il contributo di Paul Otlet e Henri La Fontaine (1895) | AIB studi.

Surse în limba latină:

17. GESSNER, Conrad, *Bibliotheca Universalis*. Zürich, 1545 [online]. [citat 24.02.2024]. Disponibil: https://transkribus.eu/r/noscemus/#/documents/704336.

Surse în limba română:

18. ANTONESCU, Simona. *Introducere în ştiinţa informării*. Bucureşti: Ars Docendi, 2007. 224 p. ISBN 978-973-558-321-7.
19. AVRAMESCU, Aurel, CÂNDEA, Virgil. *Introducere în documentarea ştiinţifică.* Bucureşti: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1960. 517 p.
20. BAHNARU, Vasile. *Elemente de semasiologie română*. Chişinău: Ştiinţa, 2009. 286 p. 978-9975-67-641-0.
21. BAHNARU, Vasile. *Lexicologia practică a limbii române*. Chișinău: Profesional Studio, 2013. 490 p. ISBN 978-9975-4460-4-4.
22. BIDU-VRĂNCEANU, Angela. *Lexic comun, lexic specializat* [online]. [citat 23.06.2023]. Disponibil: http://ebooks.unibuc.ro/filologie/vranceanu/part13.htm.
23. BIDU-VRĂNCEANU, Angela. Diacronia în terminologie. In: *Analele Universităţii Dunărea de Jos Din Galaţi*. Fascicula XXIV. 2011, anul IV, nr. 1 (5), p. 11.
24. BUTUC, Marin. *Terminologia militară românească (studiu retrospectiv: al secolul al XIII-lea - începutul secolului al XIX-lea):* teză de doctor în filologie. Chișinău, 2011, 178 p.
25. BYCK, Jacques. Vocabularul ştiinţific şi tehnic în limba română în secolul al XVIII-lea. In: *Studii şi cercetări lingvistice*. 1954, nr. 1-2, pp. 31-45.
26. CARUNTU-CARAMAN, Livia. *Englezismele în presa periodică din Republica Moldova (Aspectele funcțional, fonetic, ortografic, morfologic, semantic)*: teză de doctor în filologie. Chișinău, 2017. 486 p.
27. COŞERIU, Eugen. *Lecţii de lingvistică generală*. Chişinău: Arc, 2000. 302 p. ISBN: 9975-61-146-X.
28. COTEANU, Ion. *Stilistica funcțională a limbii române*: *Stil, stilistică, limbaj*. Bucureşti: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1973. 204 p.
29. CURTA, Olimpia. *Metode tradiţionale şi moderne de regăsire a informaţiilor*. Cluj-Napoca, 2003 [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: http://www.bcucluj.ro/re/metbib.
30. *Dicţionar de biblioteconomie şi ştiinţe ale informării*. Chişinău: Institutul de Studii Enciclopedice, 2014. 536 p. ISBN 978-9975-4094-8-3.
31. DRUȚĂ, Inga. *Dinamica terminologiei româneşti sub impactul traducerii*: teză de doctor hab. în filologie. Chișinău, 2014. 308 p.
32. DRUȚĂ, Inga. Termenul şi limbajele specializate: abordări diverse. In: *Philologia*. 2014, nr. 3-4, p. 87-96. ISSN 1857-4300.
33. *Euroreferenţialul I&D* (2005) [online]. [citat 02.08.2023]. Disponibil: https://www.yumpu.com/ro/document/view/36061219/euroreferential-1-si-2.
34. FIODOROV, Victoria. *Particularităţile structural-semantice ale terminologiei juridice a CEDO în limba engleză:* teză de doctor în filologie. Chișinău, 2019. 196 p.
35. GEORGESCU-TISTU, Nicolae. *Vocabular de bibliologie*. Biblioteca Academiei Române R.S.R. Bucureşti: [s. n.], 1966. 180 p.
36. GHINCULOV, Silvia. *Managementul informaţional în instituţiile infodocumentare*. Chişinău: Epigraf, 2007. 112 p. ISBN 978-9975-924-24-5.

37. GRAUR, Alexandru. *Încercarea asupra fondului principal lexical al limbii române*. Bucureşti: Editura Academiei R.P.R., 1954. 221 p.
38. GRAUR, Alexandru. *Studii de lingvistică generală*. Bucureşti: Editura Academiei Române, 1960. 516 p.
39. HOMETKOVSKI, Ludmila. *Concepţii, abordări şi controverse în terminologie* [online]. [citat 12.02.2017]. Disponibil: http://ulim.md/digilib/assets/files/Filologie/Capitolul%201.pdf.
40. HOMETKOVSKI, Ludmila. *Elemente de terminologie şi terminografie. Informatizarea metalimbajului juridic comunitar: culegere de articole didactico-ştiinţifice*. Chișinău: ULIM, 2012. 183 p. ISBN 978-9975-101-79-0.
41. HORVAT, Saluc. *Introducere în biblioteconomie*. Bucureşti: Editura Grafoart, 1996. 210 p. ISBN: 973-9054-06-4.
42. KULIKOVSKI, Lidia. *Biblioteconomia modernă: Glosar de termeni*. Chișinău: [S. n.], 2018. 138 p. ISBN 978-9975-134-30-9.
43. LUCA, Aliona. *Terminologizarea, determinologizarea și reterminologizarea în limba română (în baza lexicului sportiv):* teză de doctor în filologie. Chișinău, 2019. 248 p.
44. MACOVEI, Dorina. *Terminologia ecologică în limba română. Analiză lexical-funcțională:* teză de doctor în filologie. Chișinău, 2017. 167 p.
45. MADAN, Ion. *Dicţionar rus-român: de bibliologie şi biblioteconomie*. Chişinău, 1990. 136 p.
46. MANOLI, Ion. *Termenul stilistic de natură și structură liberal exotică: între funcționalism și lexicografie*. In: *Intertext*, 2022, nr. 2(60), pp. 31-36. ISSN 1857-3711.
47. MINCU, Eugenia. *Arhitectonica terminologiei medicale în limba română*: *Mic dicționar de elemente și dublete terminologice*. Chișinău: Institutul de Filologie Român „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”, 2020. 194 p. ISBN 978-9975-3387-2-1.
48. MINCU, Eugenia. *Terminologia medicală în limba română: evoluție și tendințe:* teză de doctor hab. în filologie. Chișinău, 2018. 333 p.
49. MINCU, Eugenia, MACOVEI, Dorina, *Didactica metaforei: Mic dicționar român-englez de termeni-metaforă*. Chișinău: Epigraf, 2023. 328 p. il. ISBN 978-9975-60-521-2.
50. MOLDOVANU, Gheorghe. Între terminologie şi terminografie: principii teoretice şi aspecte practice ale elaborării fişei ITEC. In: *Intertext*. 2010, nr. 3-4(15/16), pp. 187-195. ISSN 1857-3711.
51. NICHITA, Cristina. *Metafora ca sursă de conceptualizare în terminologia din domeniul inteligenței artificiale*: teză de doctor în filologie. Chișinău, 2023. 485 p.
52. OLTEANU, Virgil. *Din istoria şi arta cărţii: Lexicon. Vademecum pentru editori, ziaristi, tipografi, bibliotecari, librari, documentaristi, arhivisti, muzeografi, profesori şi studenţi*. Bucureşti: Enciclopedica, 1992. 400 p. ISBN 973-45-1008-8.
53. PITAR, Maria. *Manual de terminologie și terminografie*. Timișoara. Editura: Mirton, 2009. 180 p. ISBN 978-973-52-1407-4.
54. REGNEALĂ, Mircea. *Biblioteconomia în secolul XXI şi Biblioteca Academiei Române* [online]. citat [22.05.2018]. Disponibil: www.biblacad.ro-workshop-VolumWorkshopBAR_vf.pdf.
55. REGNEALĂ, Mircea. *Dicţionar de biblioteconomie şi ştiinţa informării: Român-englez*. București: Ex Ponto, 1999. 315 p. ISBN 973-99102-6-2.
56. REGNEALĂ, Mircea. *Dicţionar explicativ de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. Ediţia a II-a. Vol. 1. A-L. Bucureşti: FABR, 2001. 407 p. ISBN 973-8555-1-5.
57. REGNEALĂ, Mircea. *Dicţionar explicativ de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. Ediţia a II-a. Vol. 2. M-Z. Bucureşti: FABR, 2001. 425 p. ISBN 973-8555-2-3.
58. REGNEALĂ, Mircea. *Educaţia în biblioteconomie şi ştiinţa informării: Învăţământul biblioteconomic de ieri şi de azi* [online]. [citat 24.06.2023]. Disponibil: http://www.lisr.ro/9-10-regneala2.pdf.
59. REGNEALĂ, Mircea. *Funcţiile bibliotecii publice în societatea contemporană* [online] [citat 18.05.2018]. Disponibil: http://www.lisr.ro/6-regneala.pdf, p. 25.

60. REGNEALĂ, Mircea. *Noi studii de biblioteconomie*. București: Editura ABR, 2009. 630 p. ISBN 978-973-85962-5-2.
61. REGNEALĂ, Mircea. *Vocabular de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. Bucureşti: ABIR, *1995*. Vol. 1, A - L. 252 p. ISBN 973-0-00184-7.
62. REGNEALĂ, Mircea. *Vocabular de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. Bucureşti, ABIR, 1996. Vol. 2, M - Z. 278 p. ISBN 973-0-00184-7.
63. STOICA, Ion. *Criza în structurile infodocumentare: sensuri şi semnificaţii contemporane*. Constanţa: Ex Ponto, 2001. 218 p. ISBN 973-8227-08-9.
64. STOICA, Ion. Cuvânt de întâmpinare. In: REGNEALĂ Mircea. *Dicţionar de biblioteconomie şi ştiinţa informării: englez-român*. Constanţa: Ex Ponto, 1999. pp. 5-6.
65. STOICA, Ion. Proprietate şi autoritate în terminologia infodocumentară. In: *Numai cercetarea salvează*. Constanţa: EXPONTO, 2013. 177 p. ISBN 978-606-598-240-6.
66. STOICA, Ion. *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanţa: Ex Ponto, 2009. 223 p. ISBN 978-973-644-862-1.
67. *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*. Vol. 10, 1968, nr. 1, p. 52.
68. URSU, Neculai Alexandru. *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti*. Bucureşti: Editura Ştiinţifică. 1962. 301 p.
69. VULPE, Ana. Structura semantică a cuvintelor: abordare din perspectivă lexicografică. In: *Conferința științifică națională cu participare internaționala „Integrare prin cercetare și inovare”*. Chișinău: CEP USM, 2020. pp. 38-41. ISBN 978-9975-152-50-1.
70. VULPE, Ana. *Vocabularul tematic: o abordare din perspectivă lexicografică* [online]. [citat 24.02.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/364-367_0.pdf.
71. RICHTER, Brigitte. *Ghid de biblioteconomie*. Ediția a 5-a, revăzută şi adăugită. Chişinău: Arc, 1997. 318 p. ISBN: 9975-61-024-2.
72. ȚURCANU, Nelly. *Explorarea metodelor de cercetare în biblioteconomie și știința informării*. Chişinău: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, 2021. 586 p. ISBN: 978-9975-3505-4-9.

LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE LA TEMA TEZEI

1. **Articole în reviste ştiinţifice (5 articole)**

1.1. Articole în reviste ştiinţifice din străinătate recunoscute (1 articol)

1. **CATEREV, Cristina**. The dynamic structure of the library terms in romanian language. In: *Journal of Romanian Literary Studies*. 2023, nr. 33, pp. 581-590. ISSN 2248-3004. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/188157; https://asociatia-alpha.ro/jrls/33-2023-Jrls-d.pdf.

1.2. Articole în alte reviste naționale (1 articol)

1. CATEREV, Cristina. Formarea termenilor în domeniul biblioteconomic prin metaforizare. In: *Magazin bibliologic*. 2018, nr. 1-2, pp. 69-79. ISSN 1857-1476. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/68802.

2. Articole în reviste din Registrul Naţional al revistelor de profil Categoria B (3 articole)

1. **CATEREV, Cristina**. Din istoria terminologiei biblioteconomice. In: *Philologia*. 2020, nr. 5-6(311-312), pp. 144-150. ISSN 1857-4300. **Categoria B.** Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/117542.

2. **CATEREV, Cristina**. Different Abbreviations formed by Years in the Information Science Vocabulary. In: *Intertext*. 2019, nr. 1-2(49-50), pp. 293-298. ISSN 1857-3711. **Categoria B+.** Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/84245.

3. **CATEREV, Cristina**. Rolul elementelor de flexiune în limbajul biblioteconomic românesc. In: *Revista de Ştiinţă, Inovare, Cultură şi Artă „Akademos”*, 2024, nr. 3 (74), pp. 127-131. ISSN 1857-0461. **Categoria B.** DOI: https://doi.org/10.52673/18570461.24.3-74.13. Disponibil: 127-132.pdf.

3. Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări ştiinţifice (8 articole)

3.1. Articole în lucrările conferinţelor ştiinţifice internaţionale (peste hotare) (1 articol)

1. **CATEREV, Cristina.** The structure of the single-member and multiple-member terms in the field of the Romanian library science. In: *Identities in Globalisation. Intercultural Perspectives Language and Discourse*. Ediția a 7-a, Lang, 10-11 aprilie 2020, Tîrgu Mureş: The Alpha Institute for Multicultural Studies, 2020, pp. 318-336. ISBN 978-606-8624-10-5. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/151695.

3.2. Articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) (4 articole)

1. **CATEREV, Cristina.** Metafora conceptuală în limbajul zilnic. In: *Tendinţe contemporane ale dezvoltării ştiinţei: viziuni ale tinerilor cercetători*. Editia 3, T, 10 martie 2014, Chișinău: Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, 2014, p. 70. ISBN 978-9975-4257-2-8. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/71893.

2. **CATEREV, Cristina.** Fenomenul derivării lexico-gramaticale în terminologia biblioteconomică românească. In: *Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. Ediția 5, Vol.3, 15 martie 2016, Chișinău: Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, 2016, pp. 40-45. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/71349

3. **CATEREV, Cristina**. The role of common abbreviations in the information science vocabulary. In: *Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. Ediția 6, Vol. 2, 15 iunie 2017, Chișinău: Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, 2017, pp. 14-18. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/65997.

4. **CATEREV, Cristina**. Termenii biblioteconomici moderni: delimitări structural. In: *Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. Ediția 7, Vol. 2, 15 iunie 2018, Chișinău: Tipogr. „Biotehdesign”, 2018, pp. 25-30. ISBN 978-9975-108-46-1. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/63979.

3.3. Articole în lucrările manifestărilor (3 articole)

1. **CATEREV, Cristina.** Terminologia biblioteconomică: abordări metodologice. In: *Filologia modernă: realizări şi perspective în context european*. Ediția 11, 10 octombrie 2017, Chișinău: „Tipocart Print" SRL, 2017, pp. 45-52. ISBN 978-9975-133-85-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/58722.

2. **CATEREV, Cristina**. Formarea termenilor în domeniul biblioteconomic prin intermediul metaforei conceptuale. In: *Orientări actuale în cercetarea doctorală*. Ediţia 7, 7 decembrie 2017, Bălți: Tipografia „Indigou Color", 2017, pp. 64-65. Disponibil: https://usarb.md/wp-content/uploads/2018/04/Program_Colocviul__Doctoranzilor_2017.pdf;https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/124158.

3. **CATEREV, Cristina.** Influenţa englezismelor în cadrul terminologiei biblioteconomice româneşti. In: *Perspectivele şi Problemele Integrării în Spaţiul European al Cercetării şi Educaţiei*. Vol. 2, 7 iunie 2018, Cahul: Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu". pp. 299-302. ISBN 978-9975-88-042-8. Disponibil: https://www.usch.md/wp-content/uploads/2020/05/Conferinta-USC_2018-Vol-II-pt-site.pdf; https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/66898.

ADNOTARE

Autoare: Caterev Cristina

Tema: Evoluţia terminologiei biblioteconomice româneşti.

Teză de doctor în filologie la specialitatea 621.04. Lexicologie și lexicografie; terminologie și limbaje specializate; traductologie (limba română). Chișinău, 2025.

Sructura tezei: Teza este alcătuită din: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 366 de titluri, 185 de pagini text de bază, 12 tabele, 9 figuri, 16 anexe. Rezultatele tezei au fost reflectate în 13 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: termen, terminologie, sistem terminologic, evoluție semantică, adaptare lingvistică, lexic specializat.

Domeniul de studiu: filologie.

Scopul cercetării constă în analizarea și descrierea evoluției sistemului lexical al biblioteconomiei în limba română, identificarea schimbărilor semantice și influențele externe asupra termenilor din acest domeniu.

Obiectivele lucrării: cercetarea evoluției terminologiei biblioteconomice românești în contextul istoric; studierea proceselor de împrumut terminologic și adaptarea acestora în limba română prin înțelegerea influențelor internaționale asupra biblioteconomiei românești; investigarea schimbărilor semantice ale termenilor biblioteconomici în limba română, cu accent pe modul în care semnificațiile acestora s-au modificat de-a lungul perioadelor în funcție de evoluția științei biblioteconomice; elaborarea unui ghid metodologic pentru analiza sistematică a terminologiei biblioteconomice românești; compararea terminologiei biblioteconomice românești cu terminologia utilizată în alte limbi de circulație internațională; evaluarea impactului dezvoltării tehnologice și a digitalizării asupra terminologiei biblioteconomice românești; crearea unui glosar terminologic biblioteconomic românesc care să reflecte evoluția terminologică a acestui domeniu.

Noutatea și originalitatea științifică constă în realizarea unei analize inovative a evoluției terminologiei biblioteconomice românești; identificarea etapelor semnificative de formare și transformare a termenilor din acest domeniu; înțelegerea dinamicii limbajului biblioteconomic în contextul istoric și internațional; aplicarea unei metodologii unitare pentru analiza terminologiei, care integrează atât abordări structural-semantice, cât și lexico-semantice, oferind o perspectivă cuprinzătoare asupra schimbărilor semantice din domeniul biblioteconomic; identificarea caracteristicilor specifice limbajului specializat din această arie.

Rezultatele noi pentru știință: realizarea unei analize complexe a evoluției terminologiei biblioteconomice românești, identificând etapele-cheie de dezvoltare, influențele externe și factorii care au contribuit la formarea și transformarea termenilor în acest domeniu. Prin investigarea proceselor de împrumut, adaptare și schimbare semantică, lucrarea contribuie la o mai bună înțelegere a dinamicii terminologice din perspectiva istorică și contemporană.

Semnificația teoretică a tezei: analizarea dezvoltării și schimbărilor semantice ale termenilor biblioteconomici și evidențierea influențelor externe și a contextului istoric care au contribuit la formarea limbajului specific acestui domeniu.

Valoarea aplicativă a cercetării rezidă în contribuția semnificativă la clarificarea și standardizarea termenilor specifici domeniului biblioteconomic în limba română. Cercetarea oferă o analiză detaliată a evoluției terminologiei în domeniul biblioteconomic românesc.

Implementarea rezultatelor științifice. Materialele și rezultatele cercetării au fost publicate în 13 articole științifice în reviste de profil din Republica Moldova și România, au fost reflectate și în cadrul unor întruniri științifice naționale și internaționale (colocvii, conferințe, congrese, mese rotunde) și publicate în culegerile de materiale ale acestora.

АННОТАЦИЯ

Автор: Катерев Кристина

Тема: Эволюция румынской библиотековедческой терминологии.

Диссертация на соискание учёной степени доктора филологии по специальности 621.04. Лексикология и лексикография; терминология и специализированные языки; переводоведение (румынский язык). Кишинёв, 2025.

Структура диссертации: введение, три глаы, общие выводы и рекомендации, библиография из 366 источников, 185 страниц основного текста, 12 таблицы, 9 рисунков, 16 приложений. Результаты исследований были отражены в 13 научных статьях.

Ключевые слова: термин, терминология, терминологическая система, семантическая эволюция, лингвистическая адаптация, специализированная лексика.

Область исследования: филология.

Цель исследования состоит в анализе и описании эволюции лексической системы библиотековедения на румынском языке, выявлении семантических изменений и внешних влияний на термины в этой области.

Задачи работы: исследование эволюции румынской библиотековедческой терминологии в историческом контексте; изучение процессов заимствования терминов и их адаптации в румынском языке с учётом международных влияний на румынское библиотековедение; анализ семантических изменений библиотековедческих терминов румынского языка, с акцентом на изменения их значений в зависимости от этапов развития библиотековедческой науки; разработка методологической базы для системного анализа румынской библиотековедческой терминологии; сравнение румынской библиотековедческой терминологии с терминологией, используемой в других международных языках; оценка влияния технологического развития и цифровизации на румынскую библиотековедческую терминологию; создание терминологического глоссария румынской библиотековедческой терминологии, отражающего её эволюцию.

Научная новизна и оригинальность: заключается в проведении инновационного анализа эволюции румынской библиотековедческой терминологии; выявлении значимых этапов формирования и трансформации терминов в этой области; понимании динамики библиотековедческого языка в историческом и международном контексте; применении единой методологической основы для анализа терминологии, которая интегрирует как структурно-семантические, так и лексико-семантические подходы, предлагая всесторонний взгляд на семантические изменения в области библиотековедения; выявлении специфических характеристик специализированного языка в этой области.

Новые результаты для науки: проведение комплексного анализа эволюции румынской библиотековедческой терминологии, с выявлением ключевых этапов развития, внешних влияний и факторов, способствовавших формированию и трансформации терминов в данной области.

Теоретическое значение диссертации: заключается в анализе развития и семантических изменений библиотековедческих терминов, а также выделение внешних влияний и исторического контекста, которые способствовали формированию специфического языка этой области.

Прикладная ценность диссертации: состоит в значительном вкладе в уточнение и стандартизацию терминов, специфичных для библиографической области на румынском языке. Исследование предоставляет детальный анализ эволюции терминологии в области библиотековедения на румынском языке.

Внедрение научных результатов: Материалы и результаты исследования были опубликованы в 13 научных статьях в профильных журналах Республики Молдова и Румынии, а также отражены на национальных и международных научных встречах (коллоквиумы, конференции, конгрессы, круглые столы) и опубликованы в сборниках материалов этих мероприятий.

ANNOTATION

Author: Cristina Caterev

Theme: **The Evolution of the Romanian Librarianship Terminology.**

PhD thesis in Philology, Speciality 621.04 Lexicology and Lexicography; Terminology and Specialized Languages; Translation Studies (Romanian language). Chisinau, 2025.

The structure of the thesis: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 366 titles, 185 pages of basic text, 12 tables, 9 figures, 16 annexes. The results were reflected in 13 scientific papers.

Keywords: term, terminology, terminological system, semantic evolution, linguistic adaptation, specialized lexicon.

Domain of research: Philology.

The aim of the study involves analyzing and describing the evolution of the lexical system of library science in the romanian language, identifying semantic changes and external influences on the terms in this field.

The objecyives of the thesis: involving the study of the evolution of romanian library science terminology in a historical context; the investigation of terminological borrowing processes and their adaptation into the romanian language by analyzing the international influences on romanian library science; the exploration of semantic changes in library science terms in romanian, with a focus on how their meanings have evolved over time in response to the development of library science as a field; the development of a methodological framework for the systematic analysis of romanian library science terminology; the comparison of romanian library science terminology with that used in other internationally recognized languages; the assessment of the impact of technological advancements and digitization on romanian library science terminology; and the creation of a romanian library science glossary that reflects the terminological evolution in this field.

Scientific innovation and originality: lies in conducting an innovative analysis of the evolution of Romanian library science terminology, identifying the significant stages in the formation and transformation of terms in this domain. It includes understanding the dynamics of library science language in historical and international contexts, and the application of a unified methodological framework for terminological analysis, integrating both structural-semantic and lexical-semantic approaches to provide a comprehensive perspective on semantic changes in the field of library science. The research also identifies the specific characteristics of the specialized language in this area.

New results for science: offers a comprehensive analysis of the evolution of Romanian library science terminology, identifying the key of the developmental stages, external influences, and factors that have contributed to the formation and transformation of terms in this domain.

The theoretical value of the work contributes to the analysis of the development and semantic changes of library science terms and highlights the external influences and historical context that have shaped the specialized language of this field.

The applied value of the study lies in its significant contribution to clarifying and standardizing the terms specific to the field of library science in the romanian language. The study provides a detailed analysis of the evolution of terminology in romanian library science, offering valuable insights for academic and professional practice.

Implementation of scientific results: The materials and findings of the research have been published in 13 scientific articles in specialized journals in Moldova and Romania. They have also been presented at various national and international scientific events, including colloquia, conferences, congresses, and roundtables, and published in their proceedings.

„EVOLUŢIA TERMINOLOGIEI BIBLIOTECONOMICE ROMÂNEŞTI”

Specialitatea 621.04. Lexicologie și lexicografie; terminologie și limbaje specializate, traductologie (limba română)

Rezumatul tezei de doctor în filologie

Aprobat spre tipar: 27.12.2024
Formatul hârtiei 60x84 1/16
Hârtie offset. Tipar offset.

Tiraj 30 ex.
Coli de tipar: 2,0
Comanda nr. 01/25

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
str. Al. Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009